

EIROPAS KOMISIJA

INFORMATĪVS PAZIŅOJUMS

2018. gada 26. novembris

Jautājumi un atbildes – ES un Apvienotās Karalistes pilsoņu tiesības saskaņā ar 2018. gada 14. novembrī publicēto Izstāšanās līgumu

Šajā dokumentā ir sniegta informācija par ES pilsoņu tiesībām Apvienotajā Karalistē un par Apvienotās Karalistes valstspiederīgo tiesībām ES, kā izklāstīts Izstāšanās līguma otrajā daļā; ES un Apvienotā Karaliste šo projektu kopīgi publicēja 2018. gada 14. novembrī¹. Šis dokuments ir izstrādāts tikai informatīvos nolūkos. Jāņem vērā, ka Izstāšanās līgums jāratificē gan Apvienotajai Karalistei, gan ES, lai tas varētu stāties spēkā.

Apvienotās Karalistes tiesību akti un Apvienotās Karalistes plānotā pieeja Izstāšanās līguma īstenošanai ir izklāstīti, pamatojoties uz patlaban pieejamo informāciju.

Saturs

1.	Pārejas periods	3
2.	Aptverto personu loks	4
	• <i>Uzturēšanās nosacījumi, kas jāizpilda, lai saņemtu Izstāšanās līgumā paredzēto aizsardzību</i>	5
	• <i>Īpaši gadījumi</i>	8
	• <i>Izstāšanās līguma piemērošana attiecībā uz noteikumiem par prombūtni</i>	10
3.	Ģimenes locekļi	11
4.	Uzturēšanās tiesības	15
	• <i>Izstāšanās līguma pārvaldība</i>	18

¹ https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

5.	Ieceļošanas un izceļošanas noteikumi.....	21
6.	Noziedzība un ļaunprātīga izmantošana	22
7.	Administratīvās procedūras	24
8.	Profesionālā kvalifikācija.....	32
•	<i>Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi patlaban spēkā esošajiem ES tiesību aktiem .....</i>	<i>32</i>
•	<i>Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi Izstāšanās līgumam .....</i>	<i>33</i>
9.	Sociālais nodrošinājums.....	37
10.	Noderīgas saites	44

1. Pārejas periods

Pārejas periods: kas tas ir un kāda ir tā nozīme?

[ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos](#) joprojām būs spēkā pārejas periodā (*vai, kā to dēvē Apvienotās Karalistes valdība, "īstenošanas periodā"*).

Tiklīdz Izstāšanās līgums būs ratificēts, pārejas periods sāksies Apvienotās Karalistes izstāšanās dienā (t. i., 2019. gada 30. martā — *Brexit* dienā) un principā beigsies 2020. gada 31. decembrī [*].

Visas ar brīvu pārvietošanos saistītās tiesības būs spēkā līdz 2020. gada beigām tā, it kā Apvienotā Karaliste joprojām būtu Eiropas Savienības dalībvalsts. Tas nozīmē, ka līdz 2020. gada beigām ES pilsoņi Apvienotajā Karalistē varēs izmantot savas tiesības uz brīvu pārvietošanos ES. Tāds pats nosacījums attieksies uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem ES.

[*] *Izstāšanās līgums paredz iespēju pagarināt pārejas periodu ar ES un Apvienotās Karalistes abpusēju piekrišanu.*

Vai personām, kas uzņēmējā valstī ieradīsies pārejas periodā, piemēros tos pašus nosacījumus, kurus piemēro personām, kas ieradušās tajā līdz 2019. gada 30. martam?

Šīs personas varēs izmantot tās pašas Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības, ko piemēro personām, kuras uzņēmējā valstī ieradušās līdz *Brexit*. Uz to tiesībām attieksies arī vienādi ierobežojumi un nosacījumi.

Vai personām, kas uzņēmējā valstī ieradīsies pārejas periodā, varēs prasīt reģistrēt dzīvesvietu?

Šāda prasība ir atļauta [ES tiesību aktos](#). Visas dalībvalstis un Apvienotā Karaliste var pieņemt lēmumu, ka visām personām pēc trim mēnešiem no ierašanās brīža ir jāreģistrē dzīvesvieta.

Vai *Brexit* turpināsies pēc pārejas perioda?

Nē, no *Brexit* dienas Apvienotā Karaliste vairs nebūs ES dalībvalsts. Tomēr saskaņā ar vienošanos [ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos](#) joprojām būs spēkā pārejas periodā. Šis periods principā beigsies 2020. gada 31. decembrī.

2. Aptverto personu loks

Uz kurām personām attieksies Izstāšanās līgums?

Pārejas perioda beigās ES pilsoņiem un Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem būs likumīgi jāuzturas uzņēmējā valstī atbilstīgi [ES tiesību aktiem par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos](#).

Uzturēšanās pamatnosacījumi ir tādi paši, kādi paredzēti [patlaban spēkā esošajos ES tiesību aktos](#). Lēmumi par jaunā uzturēšanās statusa iegūšanu atbilstīgi Izstāšanās līgumam tiks pieņemti, ņemot vērā līgumā noteiktus objektīvus kritērijus (*t. i., nebūs iespējas pieņemt lēmumus pēc saviem ieskatiem*) un pamatojoties uz tieši tādiem pašiem nosacījumiem, kādi izklāstīti [Brīvas pārvietošanās direktīvā](#) (6. un 7. pantā ir piešķirtas uzturēšanās tiesības uz laiku līdz pat pieciem gadiem tām personām, kuras strādā vai kurām ir pietiekami finanšu līdzekļi un veselības apdrošināšana, 16.–18. pantā ir piešķirtas pastāvīgas uzturēšanās tiesības tām personām, kuras ir likumīgi uzturējušās piecus gadus).

Izstāšanās līgumā netiek prasīta fiziska klātbūtne uzņēmējā valstī pārejas perioda beigās — ir atļauta pagaidu prombūtne, kas neietekmē uzturēšanās tiesības, un ilgāka prombūtne, kas neietekmē pastāvīgas uzturēšanās tiesības. Sīkāku informāciju par prombūtni skatīt [tālāk](#).

Uz kurām personām attiecas ES tiesību akti par ES pilsoņu brīvu pārvietošanos?

Atbilstīgi patlaban spēkā esošajiem ES tiesību aktiem ES pilsoņu (*un viņu ģimenes locekļu*) tiesības uzturēties dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, reglamentē vairāki ES tiesību akti:

- a) pats [Līgums par Eiropas Savienības darbību](#) (21., 45., 49. vai 56. pants);
- b) [Brīvas pārvietošanās direktīva](#);
- c) [Regula par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos](#).

Vairumā gadījumu sīki izstrādāti noteikumi, ko piemēro ES pilsoņiem, kuri pārvietojas ES, ir paredzēti [Brīvas pārvietošanās direktīvā](#). Skatiet to, lai uzzinātu vairāk par:

- savām tiesībām;
- savu ģimenes locekļu tiesībām;
- nosacījumiem, ko piemēro uzturēšanās tiesībām;
- administratīvajām procedūrām un
- garantijām, kas aizsargā uzturēšanās tiesības.

- *Uzturēšanās nosacījumi, kas jāizpilda, lai saņemtu Izstāšanās līgumā paredzēto aizsardzību*

Esmu Čehijas valstspiederīgais un pirms diviem gadiem ierados Apvienotajā Karalistē. Strādāju vietējā slimnīcā. Vai es varēšu palikt pēc tam, kad Apvienotā Karaliste izstāsies no ES?

Jā. [ES tiesību aktus par brīvu pārvietošanos](#) piemēros līdz pārejas perioda beigām. Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka pēc tam jūs varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē, ja turpināsi strādāt (vai, ja, piemēram, piespiedu kārtā pārtrauksiet strādāt [atbilstīgi Brīvas pārvietošanās direktīvas 7. panta 3. punktam](#), kļūsi par pašnodarbinātu personu, studentu vai darba meklētāju).

Pēc pārejas perioda beigām jūs joprojām varēsiet izmantot uzturēšanās tiesības: varēsiet saglabāt uzturēšanās tiesības faktiski ar tiem pašiem pamatnosacījumiem, kas paredzēti [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#), lai gan šajā nolūkā jums Apvienotās Karalistes iestādēm būs jāiesniedz pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai. Tiklīdz Apvienotajā Karalistē būsiet likumīgi nodzīvojis piecus gadus, jūs varēsiet pieteikties uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē maiņai uz pastāvīgas uzturēšanās statusu, kas nodrošina vairāk tiesību un labāku aizsardzību.

Es esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, kas dzīvo un strādā Luksemburgā. Vai man jāturpina strādāt, lai tur saglabātu savas tiesības?

Izstāšanās līgums aizsargā tos ES pilsoņus un Apvienotās Karalistes valstspiederīgos, kuri uzturas dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, atbilstīgi nosacījumiem, ko [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) attiecina uz uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņi un Apvienotās Karalistes valstspiederīgie atbilst šiem nosacījumiem, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas; vai
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana; vai
- viņi ir kādas citas personas, kura atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes loceklis; vai
- viņi jau ir ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības (*kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus*).

Šīs kategorijas ir iespējams mainīt (*piemēram, izbeigt nodarbinātību, lai sāktu studēt*). Jūs saglabāsi savas tiesības tik ilgi, kamēr atbildīsi vismaz vienas kategorijas nosacījumiem.

Vai tiem ES pilsoņiem, kuri Apvienotajā Karalistē darba meklējumos ieradīsies vairākus mēnešus pirms pārejas perioda beigām, būs garantēta aizsardzība?

Jā. ES pilsoņi, kuri meklē darbu Apvienotajā Karalistē līdz pārejas perioda beigām, drīkstēs palikt — tāpat kā patlaban — sešus mēnešus pēc savas ierašanās (*vai ilgāk, ja viņiem būs reālas izredzes tikt pieņemtiem darbā*). Pēc tam viņiem būs valsts jāatstāj, izņemot gadījumus, kad viņi būs atraduši darbu vai viņiem būs pietiekami finanšu līdzekļi sevis uzturēšanai.

Esmu Dānijas pilsonis. Ierados Apvienotajā Karalistē pirms diviem gadiem, taču neatradu darbu. Patlaban man nav naudas. Vai pēc pārejas perioda beigām es drīkstēšu palikt?

Izstāšanās līgums aizsargā tos ES pilsoņus un Apvienotās Karalistes valstspiederīgos, kuri uzturas dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, atbilstīgi nosacījumiem, ko [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) attiecina uz uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņi atbilst šiem nosacījumiem, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas; vai
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana; vai
- viņi ir kāda cita ES pilsoņa, kurš atbilst šiem nosacījumiem, ģimenes loceklis; vai
- viņi jau ir ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības (*kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus*).

Tiem ES pilsoņiem, kuri pārejas perioda beigās neatbildīs šiem nosacījumiem, atbilstīgi Izstāšanās līgumam vairs nebūs juridisku tiesību uzturēties Apvienotajā Karalistē, un viņu situācija būs atkarīga no tā, vai Apvienotās Karalistes iestādes nolems piemērot viņiem labvēlīgākus nosacījumus, nekā paredzēts Izstāšanās līgumā.

Apvienotās Karalistes apņemšanās atcelt prasību par visaptverošu veselības apdrošināšanu ir vienpusēja un nesaistoša. Kāda tai ir nozīme?

Izstāšanās līgumā ir paredzēts saglabāt tādas pašas tiesības, kādas ir noteiktas [patlaban spēkā esošajos ES tiesību aktos](#).

Visaptveroša veselības apdrošināšana nepārprotami ir prasība attiecībā uz finansiāli neatkarīgu personu likumīgu uzturēšanos, kā paredzēts [Brīvas pārvietošanās direktīvas 7. panta 1. punkta b\) apakšpunktā](#). Apvienotā Karaliste ir norādījusi, ka saistībā ar pieteikumu jaunā uzturēšanās

statusa saņemšanai nepiemēros ne visaptverošas veselības apdrošināšanas nosacījumu, ne "reāla darba pārbaudi"².

Esmu Apvienotās Karalistes pilsonis, kas dzīvo Spānijā. Vai man būs vajadzīga veselības apdrošināšana, lai pēc pārejas perioda beigām varētu tur palikt?

Spānijai atbilstīgi [ES tiesību aktiem](#) ir tiesības prasīt, ka finansiāli neatkarīgiem Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem (*arī pensionāriem*) un studentiem, kas vēl nav ieguvuši pastāvīgas uzturēšanās tiesības, lai turpinātu uzturēšanos Spānijā, jābūt veselības apdrošināšanai.

Esmu Apvienotās Karalistes pilsonis, dzīvoju Londonā, bet katru dienu dodos uz darbu Parīzē. Vai pēc pārejas perioda beigām es drīkstēšu turpināt strādāt Francijā?

Jā. Izstāšanās līgumā ir paredzēta arī tā dēvēto pārrobežu darba ņēmēju aizsardzība. Pārrobežu darba ņēmējs ir darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, kas strādā vienā valstī, bet dzīvo citā valstī. Jūs arī turpmāk varēsiet strādāt Parīzē, vienlaikus dzīvojot Londonā. Jūs varēsiet iesniegt Francijas iestādēm pieteikumu jaunam dokumentam, kas apliecina, ka esat pārrobežu darba ņēmējs, kura aizsardzība ir paredzēta Izstāšanās līgumā. Šis dokuments atvieglos ceļošanu uz Franciju, darba turpināšanu tur un atgriešanos Apvienotajā Karalistē.

Es esmu Eiropas Savienības, kura sastāv no 27 dalībvalstīm, pilsonis, un esmu dzīvojis Apvienotajā Karalistē kopš 2005.gada. Esmu ieguvis pastāvīgas uzturēšanās dokumentu Apvienotajā Karalistē. Vai mana situācija pēc pārejas perioda beigām mainīsies?

Jums būs jāpiesakās jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa (*tā dēvētais "nostiprinātais statuss"*) saņemšanai atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktiem. Tomēr, tā kā jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās dokumentu Apvienotajā Karalistē saskaņā ar [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), administratīvā procedūra būs vienkārša. Jums tikai būs jāuzrāda derīga pase vai personas apliecība, jāpierāda, ka turpināsiet dzīvot Apvienotajā Karalistē, un jādeklarē ziņas par jūsu sodāmību, kas iekļautas sodāmības reģistrā. Šī procedūra būs bez maksas.

Esmu Apvienotās Karalistes pilsonis. Pirms diviem gadiem ierados Vācijā, lai strādātu celtniecībā. Diemžēl nesen darbā piedzīvoju

² Sk. 11. punktu Apvienotās Karalistes 8. novembra tehniskajā piezīmē par administratīvajām procedūrām, kas pieejama vietnē <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.

nelaimes gadījumu un esmu ieguvis pastāvīgu invaliditāti. Ceru, ka pēc pārejas perioda beigām man nebūs jādodas prom.

Jums nebūs jādodas prom. Personas, kurām bija jāpārtrauc darbs tādas pastāvīgas invaliditātes dēļ, ko izraisījis nelaimes gadījums darbā, iegūst pastāvīgas uzturēšanās tiesības atbilstīgi [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#). Šo tiesību aizsardzība būs nodrošināta arī pēc pārejas perioda beigām.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais un kopš 1995. gada strādāju Nīderlandē. 2023. gadā plānoju doties pensijā. Vēlos zināt, vai varēšu tur palikt pēc pensionēšanās.

Jā. Tā kā vismaz piecus gadus esat strādājis Nīderlandē, jūs šajā valstī jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības, kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus (*piemēram, ka jums jāturpina strādāt*).

- Īpaši gadījumi

Pirms vairākiem gadiem ierados Apvienotajā Karalistē strādāt, toreiz vēl Slovākijas pilsoņa statusā. Nesen ieguva Apvienotās Karalistes pilsonību. Kāds būs mans kā Slovākijas un Apvienotās Karalistes dubultpilsoņa statuss?

Jūsu Apvienotās Karalistes valstspiederība nodrošina jums beznosacījumu uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē. Kopš naturalizācijas uz jūsu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē vairs neattiecas [Brīvas pārvietošanās direktīvas darbības joma](#). Taču, tā kā jūsu uzturēšanās notika atbilstīgi ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos, pamatojoties uz Slovākijas valstspiederību, tas nodrošina, ka uz jums joprojām attiecas Izstāšanās līgums. Tāpēc jūs varēsiet atsaukties uz Izstāšanās līgumu, piemēram, attiecībā uz ģimenes atkalapvienošanās tiesībām.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais un ar ģimeni dzīvoju Itālijā. Saprotu, ka manas tiesības uzturēties Itālijā būs aizsargātas, bet kas notiks ar manām tiesībām atgriezties Apvienotajā Karalistē kopā ar ģimeni, pamatojoties uz Tiesas judikatūru lietā *Surinder Singh*?

Izstāšanās līgums aizsargā to personu tiesības, kuras ir izmantojušas tiesības uz brīvu pārvietošanos un dzīvo valstī, kas nav viņu valstspiederības valsts.

Tas neaizsargā personas, kuras dzīvo savas valstspiederības valstī neatkarīgi no tā, vai tās ir atgriezušās mājās pirms vai pēc pārejas perioda beigām. To, vai jūsu ģimenes locekļi varēs kopā ar jums dzīvot Apvienotajā Karalistē, noteiks attiecīgie Apvienotās Karalistes tiesību akti.

Esmu Portugāles valstspiederīgais un ierados Apvienotajā Karalistē pirms daudziem gadiem, lai pievienotos savai sievai, kura ir Apvienotās Karalistes pilsoņe. Viņai ir invaliditāte, un es viņu aprūpēju un viņai palīdzu. Es domāju, ka mana uzturēšanās Apvienotajā Karalistē ir likumīga, taču esmu nobažījies, vai pēc pārejas perioda beigām varēšu saņemt jebkādu Izstāšanās līgumā paredzēto aizsardzību.

Izstāšanās līgumā paredzētā aizsardzība ir garantēta tikai tiem ES pilsoņiem, kuri Apvienotajā Karalistē pārejas perioda beigās dzīvo atbilstīgi nosacījumiem, kurus [ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos](#) attiecina uz uzturēšanās tiesībām.

Ja atbilstat visiem uzturēšanās nosacījumiem, jūs kā finansiāli neatkarīgs ES pilsonis pēc pārejas perioda beigām varēsiet palikt valstī saskaņā ar Izstāšanās līguma noteikumiem.

Ja dzīvojat Apvienotajā Karalistē atbilstīgi šīs valsts tiesību aktiem (*tikai kā Apvienotās Karalistes valstspiederīgā ģimenes loceklis*), jūs varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, ko *Brexit* neskar.

Esmu Meksikas valstspiederīgais un dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar piegādāgo meitu, kura ir Apvienotās Karalistes valstspiederīgā un kuras faktisko aizgādību es īstenoju saskaņā ar tā dēvēto "Ruiz Zambrano" noteikumu. Vai pēc pārejas perioda beigām es drīkstēšu palikt?

Izstāšanās līgumā paredzētā aizsardzība ir garantēta tikai tām personām, kas Apvienotajā Karalistē pārejas perioda beigās dzīvo atbilstīgi nosacījumiem, kurus [ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos](#) attiecina uz uzturēšanās tiesībām.

Izstāšanās līgumu nepiemēro personām, kuras Apvienotajā Karalistē dzīvo, pamatojoties vienīgi uz savu ģimenes locekļu, kas ir Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, ES pilsonību. Pēc pārejas perioda beigām šo personu uzturēšanās statuss tiks noteikts atbilstīgi Apvienotās Karalistes valsts tiesību aktiem.

- *Izstāšanās līguma piemērošana attiecībā uz noteikumiem par prombūtni*

Pirms diviem gadiem es ieradus Apvienotajā Karalistē no Grieķijas, lai studētu. Pagājušajā gadā piecus mēnešus studēju Itālijā *Erasmus+* programmā un tad atgriezos savā Apvienotās Karalistes augstskolā. Vai varu cerēt, ka šī pārcelšanās negatīvi neietekmēs manu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē?

Tā neietekmēs jūsu tiesības Apvienotajā Karalistē. Patlaban spēkā esošajos [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) ir paredzēts, ka prombūtnes periodi, kas ir īsāki par sešiem mēnešiem gadā, neietekmē uzturēšanās nepārtrauktību. Šīs garantijas ir iekļautas arī Izstāšanās līgumā.

Būdams Apvienotās Karalistes pilsonis, saskaņā ar ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos es 2010. gadā ieguvu pastāvīgas uzturēšanās tiesības Somijā. 2017. gada martā es no Somijas devos uz Grieķiju studēt. Vai līdz pārejas perioda beigām man būs jāatgriežas Somijā, lai nezaudētu tur iegūtās tiesības?

Nē. Tā kā pastāvīgā iedzīvotāja statusu Somijā jūs ieguvāt pirms izbraukšanas no šīs valsts, ja atgriezīsieties piecu gadu laikā pēc izbraukšanas (*tātad līdz 2022. gada martam*), uz jums attieksies Izstāšanās līgums. Tomēr iespējams, ka jums būs jāpiesakās jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai Somijā saskaņā ar Izstāšanās līgumu. Šāds pieteikums būtu jāiesniedz vēlākais līdz 2021. gada 30. jūnijam (t. i., 6 mēnešu laikā pēc pārejas perioda beigām). Skatīt tālāk 7. iedaļu par administratīvajām procedūrām.

3. Ģimenes locekļi

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, un mans tēvs, arī Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, strādā Portugālē. Es dzīvoju kopā ar viņu un mācos vietējā skolā. Vai es drīkstēšu palikt Portugālē?

Jā. Jūs varēsiet palikt pie tēva. Izstāšanās līgumā ir noteikts, ka neatkarīgi no valstspiederības visi ģimenes locekļi, kas pārejas perioda beigās Apvienotajā Karalistē likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni vai dzīvojuši ES kopā ar Apvienotās Karalistes valstspiederīgo, var palikt valstī atbilstīgi tādiem pašiem nosacījumiem, kādi bija spēkā līdz pārejas perioda beigām, kamēr jūs atbilstat visām prasībām, kuras piemēro, lai saņemtu uzturēšanās statusu Portugālē.

Esmu Korejas valstspiederīgā. Ierados Apvienotajā Karalistē, lai dzīvotu kopā ar savu vīru – Latvijas valstspiederīgo, taču laulībā nesen radās problēmas. Vēlos iesniegt prasību par laulības šķiršanu, taču esmu nobažījies, kā tas ietekmēs manas uzturēšanās tiesības pēc pārejas perioda beigām.

Izstāšanās līgumā tiek pārņemti [ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos](#), kas noteiktos apstākļos jau aizsargā laulātos, kuri ir trešo valstu valstspiederīgie un šķir laulību ar ES pilsoni. Ja pirms laulības šķiršanas jūsu laulība ir ilgusi vismaz trīs gadus un jūs Apvienotajā Karalistē esat dzīvojuši vismaz vienu no šiem gadiem, pēc pārejas perioda beigām varēsiet turpināt dzīvot Apvienotajā Karalistē, ja būsiet iesniegusi pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Tiklīdz jūsu laulība būs pilnībā šķirta, uz jums attieksies nosacījumi, kas [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) attiecināti uz uzturēšanās tiesībām, it kā jūs pati būtu ES pilsone. Tiklīdz būsiet bez pārtraukuma likumīgi uzturējies piecus gadus, jūs varēsiet pieteikties pastāvīga uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu partneri – Slovākijas valstspiederīgo. Mēs drīzumā plānojam bērnu. Vai mums būtu jāpasteidzina savi plāni un jādzemdē bērns līdz pārejas perioda beigām?

Jums nav jāsteidzas. Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka bērniem, kas dzimuši tādu ES pilsoņu ģimenēs, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē līdz vai pēc pārejas perioda beigām, būs tiesības palikt valstī, ja pieteiksieties jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Es dzīvoju Apvienotajā Karalistē kopā ar savu laulāto – Rumānijas valstspiederīgo. Man tika izsniegta ES uzturēšanās atļauja. Vai pēc pārejas perioda beigām es varēšu palikt?

Jā, varēsiet palikt valstī, ja iesniegsiet pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Izstāšanās līgums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē ir likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni. Viņi drīkstēs palikt, taču viņiem būs jāiesniedz pieteikums jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Esmu Vācijas valstspiederīgais un Apvienotajā Karalistē dzīvoju kopā ar adoptēto bērnu. Vai mēs varēsim palikt kopā?

Jā, jūs varēsiet palikt kopā. Izstāšanās līgums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē ir likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni. Attieksme pret adoptētiem bērniem ir tāda pati kā pret bioloģiskajiem bērniem.

Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka pēc pārejas perioda beigām dzimušo bērnu vecākam, kurš dzīvo uzņēmējā valstī, ir jābūt juridiskai aizgādībai pār bērnu. Vai šī aizsardzība attiecas tikai uz pāriem, kuru laulība ir šķirta?

Nē. Izstāšanās līgumā jēdziens "aizgādība" ir definēts ļoti plaši. Tas ietver aizgādības tiesības, kas iegūtas gan atbilstīgi tiesību aktiem, gan ar tiesas spriedumu vai pat saskaņā ar vecāku vienošanos.

Pirms vairākiem gadiem es vērsos Apvienotās Karalistes iestādēs, lai varētu pievienoties savai māsiņai, Zviedrijas valstspiederīgajai, kas dzīvo Edinburgā, jo es biju finansiāli atkarīgs no viņas. Apvienotās Karalistes iestādes tam piekrita un izsniedza man ES uzturēšanās atļauju. Kas ar mani notiks?

Jūs varēsiet palikt valstī, ja iesniegsiet pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Izstāšanās līgums aizsargā visus tos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē ir likumīgi dzīvojuši kopā ar ES pilsoni. Viņi drīkstēs palikt, taču viņiem būs jāiesniedz pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Man tika piešķirta ieceļošanas vīza, lai es varētu pievienoties tantei – Apvienotās Karalistes valstspiederīgajai –, kas dzīvo Zviedrijā. Pēc manu vecāku nāves tante mani finansiāli atbalsta. Pārejas perioda

beigās mans pieteikums uzturēšanās atļaujas saņemšanai vēl nebūs izskatīts. Kas ar mani notiks?

Saskaņā ar [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#) jūsu pieteikums tiks izskatīts atbilstīgi Zviedrijas valsts tiesību aktu noteikumiem, un jūsu ieceļošana un uzturēšanās būtu jāatbalsta. Ja Zviedrijas iestādes nolems piešķirt jums uzturēšanās atļauju, uz jums attieksies Izstāšanās līgums. Ikvienam atteikumam ir jābūt pilnīgi pamatotam, un to var apstrīdēt.

Esmu Apvienotajā Karalistē dzīvojoša Bulgārijas pilsoņa neprecētā partnere. Esmu iecerējusi pārcelties dzīvot pie viņa, taču, tā kā man jāpilda darba pienākumi savā valstī Kanādā, varēšu to darīt tikai pēc četriem gadiem. Vai arī pēc pārejas perioda beigām es drīkstēšu pārcelties dzīvot pie viņa?

Jā. Izstāšanās līgums aizsargā partnerus, kas pārejas perioda beigās bijuši ilgstošās partnerattiecībās ar ES pilsoni, bet nav dzīvojuši kopā ar šo partneri Apvienotajā Karalistē. Jūs varēsiet pievienoties savam partnerim Apvienotajā Karalistē ar nosacījumu, ka joprojām būsiet ar viņu ilgstošās partnerattiecībās brīdī, kad vēlēšities pārcelties uz Apvienoto Karalisti, un ja viņš būs ieguvis jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē.

Esmu Apvienotajā Karalistē dzīvojoša Čehijas pilsoņa brājadēls. Esmu iecerējis viņam tur pievienoties, taču, tā kā man jāpilda studiju pienākumi savā valstī, varēšu to darīt tikai pēc četriem gadiem. Vai arī pēc pārejas perioda beigām es drīkstēšu viņam pievienoties?

Izstāšanās līgums neaizsargā ES pilsoņu paplašinātās ģimenes locekļus (*izņemot tos, kas ir ilgstošās partnerattiecībās*), kuri pārejas perioda beigās nedzīvo kopā ar radnieku. Ja izlemsiet pievienoties radniekam pēc pārejas perioda beigām, uz jums attieksies Apvienotās Karalistes imigrācijas tiesību akti.

Esmu Dānijas valstspiederīgais, kas studē Kārdifā. Mana sieva dzīvo citā valstī kopā ar mūsu mazuli. Viņi vēlētos man pievienoties, tiklīdz būšu beidzis studijas un atradis darbu. Vai viņi varēs to darīt pēc pārejas perioda beigām, vai arī viņiem tas jāizdara ātrāk?

Viņi drīkstēs jums pievienoties pēc pārejas perioda beigām. Izstāšanās līgums aizsargā ne tikai tos tuvos ģimenes locekļus, kuri līdz pārejas perioda beigām ir likumīgi dzīvojuši Apvienotajā Karalistē kopā ar ES pilsoni, bet arī tos tuvos ģimenes locekļus, kuri pārejas perioda beigās bijuši radniecīgās attiecībās ar ES pilsoni, bet nav dzīvojuši Apvienotajā Karalistē. Viņi drīkstēs jums pievienoties pēc pārejas perioda beigām, ja vien jūs joprojām būsiet laulāti brīdī, kad jūsu

sieva vēlēsies ieceļot Apvienotajā Karalistē, un jūs būsit ieguvis jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē.

Es dzīvoju un strādāju Apvienotajā Karalistē. Neesmu precējusies, bet, cerams, kādudien es apprecēšos. Faktiski tas varētu notikt pēc pārejas perioda beigām. Vai mans nākamais laulātais drīkstēs man pievienoties Apvienotajā Karalistē? Un kas notiks, ja mums būs bērns?

Atbilstīgi Izstāšanās līgumam jūsu nākamais laulātais jums nevarēs pievienoties, jo šis līgums neaizsargā personas, kas laulāsies ar ES pilsoni pēc pārejas perioda beigām. Šādam nākamajam laulātajam būs jāizpilda Apvienotās Karalistes imigrācijas noteikumi. Visi nākotnē dzimušie bērni drīkstēs pievienoties ES pilsonim, kas dzīvojis Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, ja šim vecākam būs juridiska aizgādība pār bērnu.

Esmu Argentīnas valstspiederīgais un strādāju Apvienotajā Karalistē, kur dzīvoju kopā ar sešgadīgo dēlu, kas ir Horvātijas valstspiederīgais, un divgadīgo meitu, kas ir Argentīnas valstspiederīgā. Vai pēc pārejas perioda beigām mēs drīkstēsīm palikt?

Jūs visi varēsiet palikt, ja vien jūs un jūsu dēls, Horvātijas valstspiederīgais, atbildīsiet likumīgas uzturēšanās nosacījumiem un jūs būsit ieguvis jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē. Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām drīkst palikt ne vien ES pilsoņi (*t. i., jūsu dēls*), bet arī tie ģimenes locekļi, kuri nav ES pilsoņi (*t. i., jūs un jūsu meita*) un kuru klātbūtne ir vajadzīga, lai neierobežotu jūsu dēla uzturēšanās tiesības, ko viņam piešķir Izstāšanās līgums.

Es dzīvoju Apvienotajā Karalistē un esmu faktiskā aizgādne dēlam, Polijas valstspiederīgajam, kas šajā valstī studē. Mans partneris, Polijas valstspiederīgais, kas strādāja Apvienotajā Karalistē, aizgāja no mums. Vai es drīkstēšu palikt?

Atbilstīgi Izstāšanās līgumam jums ir tiesības dzīvot Apvienotajā Karalistē, līdz jūsu dēls būs ieguvis izglītību. Jums saglabāsies šīs tiesības vismaz līdz brīdim, kad jūsu dēls kļūs pilngadīgs, un, iespējams, arī pēc tam, kamēr viņam būs vajadzīga jūsu klātbūtne un aizgādība, lai studētu. Ņemiet vērā, ka jūs, iespējams, nevarēsiet pastāvīgi palikt Apvienotajā Karalistē.

4. Uzturēšanās tiesības

Esmu Kipras valstspiederīgais un dzīvoju Londonā kopā ar mammu, kas strādā par inženieri. Es mācos skolā, bet ceru atvērt savu ziedu veikalu. Vai es varēšu palikt un sākt strādāt, kad būšu pabeidzis skolu?

Jā. Jūs ne tikai varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē, bet arī saglabāsi visas iespējas, ko ES pilsoņiem patlaban piešķir [ES tiesību akti par brīvu pārvietošanos](#). Jūs varēsiet strādāt, studēt, veikt uzņēmējdarbību vai palikt mājās un aprūpēt savus ģimenes locekļus. Kad sāksiet strādāt, jūsu tiesības netiks ierobežotas.

Esmu no Slovēnijas. Ierados Apvienotajā Karalistē trīs gadus pirms pārejas perioda beigām, un kopš tā laika esmu pašnodarbināta persona. Vai es varēšu tur saņemt pastāvīgas uzturēšanās atļauju, un, ja varēšu, tad kādi nosacījumi man būs jāizpilda?

Tiklīdz būsi Apvienotajā Karalistē likumīgi nodzīvojis piecus gadus (*ieskaitot uzturēšanās periodus pirms un pēc pārejas perioda beigām*), varēsiet pieteikties jaunā pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Izstāšanās līgums aizsargā ES pilsoņus, kuri uzturējušies dalībvalstī, kas nav viņu valstspiederības valsts, atbilstīgi nosacījumiem, kas [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) attiecināti uz uzturēšanās tiesībām. Būtībā ES pilsoņu uzturēšanās ir likumīga, ja:

- viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas; vai
- viņiem ir pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšana (arī studentiem); vai
- viņi ir šiem nosacījumiem atbilstīga ES pilsoņa ģimenes locekļi.

Tiklīdz būsi bez pārtraukuma likumīgi uzturējies piecus gadus, varēsiet pieteikties jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais un kopā ar saviem vecākiem deviņus gadus esmu nodzīvojis Somijā. Viņi abi strādā. Vai pēc pārejas perioda beigām man būs tiesības uzturēties Somijā?

Jā. Tā kā vismaz piecus gadus esat dzīvojis ES dalībvalstī, jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības, kurām vairs nepiemēro nekādus nosacījumus (*piemēram, ka jums arī turpmāk jābūt ģimenes loceklim*). Šīs tiesības aizsargā arī Izstāšanās līgums, ja vien jūs atbilstat visām prasībām, kas jāizpilda, lai pieteiktos uzturēšanās statusam Somijā.

Esmu Igaunijas valstspiederīgais un studēju Apvienotās Karalistes augstskolā. Ja viss noritēs labi, studijas pabeigšu 2022. gadā. Vai es varēšu palikt Apvienotajā Karalistē un tur meklēt darbu?

Jā. Pēc pārejas perioda beigām jūs tāpat kā līdz šim drīkstēsiet palikt Apvienotajā Karalistē kā students, darba ņēmējs vai pašnodarbināta persona, ja būsiet iesniedzis pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Pēc piecus gadus ilgas uzturēšanās jūs varēsiet pieteikties jauna pastāvīgas uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktiem. ES pilsoņi joprojām drīkstēs mainīt kategoriju: studenti varēs sākt strādāt (*un kļūt par darba ņēmējiem*), darba ņēmēji varēs doties pensijā (*un kļūt par finansiāli neatkarīgām personām*), finansiāli neatkarīgas personas varēs sākt studēt utt.

Esmu Maltas valstspiederīgais, un mana pastāvīgā dzīvesvieta ir Apvienotajā Karalistē, kur esmu dzimis un audzis. Jau labu laiku studēju augstskolā un jau esmu saņēmis lielisku darba piedāvājumu Slovākijā. Man piedāvā trīs gadus ilgu līgumu, bet baidos – ja atstāšu Apvienoto Karalisti, vairs nevarēšu atgriezties. Lūdzu, kļiedējiet manas bažas!

Tiklīdz Apvienotās Karalistes iestādēm būsiet pieprasījis un ieguvis savu jauno uzturēšanās statusu, jūs varēsiet atstāt Apvienoto Karalisti uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, un tad atgriezties, nezaudējot savu statusu. Piecu gadu noteikums aizsargā arī tos iedzīvotājus, kuri pārejas perioda beigās neuzturas uzņēmējā valstī, ja vien viņi ir iesnieguši pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Esmu Ungārijas valstspiederīgais un Apvienotajā Karalistē esmu dzīvojis un strādājis 15 gadu. Ceru, ka pēc pārejas perioda beigām drīkstēšu palikt Apvienotajā Karalistē. Vai jūs varētu apstiprināt, ka es varēšu saglabāt savas tiesības uz nenoteiktu laiku?

Tiesībām nav "derīguma termiņa". Visas personas, kas ir aizsargātas atbilstīgi Izstāšanās līgumam, saglabās savas iegūtās tiesības uz mūžu.

Tomēr dažas tiesības noteiktos apstākļos var zaudēt spēku. Piemēram, jaunais pastāvīgas uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē zaudēs spēku, ja persona būs prombūtnē no uzņēmējas valsts nepārtrauktu laikposmu, kas pārsniedz piecus gadus.

Esmu Austrijas valstspiederīgais un pēdējos divdesmit gadus dzīvoju Apvienotajā Karalistē. Es saņemu sociālās palīdzības pabalstus. Šķiet, ka pēc pārejas perioda beigām es varēšu palikt Apvienotajā Karalistē, bet vai es joprojām saņemšu vajadzīgos pabalstus?

Jā. Visi ES pilsoņi, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un pēc pārejas perioda beigām būs tiesīgi saņemt jaunu pastāvīgas uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, saglabās savas uzturēšanās tiesības un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi. Proti, ja viņiem bija tiesības uz pabalstu, tiesībām vai priekšrocībām pirms pārejas perioda beigām, viņi varēs tās izmantot arī turpmāk.

Esmu Lietuvas valstspiederīgais un Apvienotajā Karalistē studēju augstskolā. Vai pēc pārejas perioda beigām man būs jāmaksā lielāka mācību maksa? Vai man būs pieejami studiju kredīti?

Visi ES pilsoņi, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē un pēc pārejas perioda beigām būs tiesīgi saņemt jaunu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, saglabās savas uzturēšanās tiesības un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.

Proti, studentiem, kuri sākuši studēt līdz pārejas perioda beigām, būs jāmaksā tāda pati mācību maksa, kādu maksā Apvienotās Karalistes pilsoņi. Attiecībā uz piekļuvi uzturēšanas pabalstiem studijām, piemēram, studentu dotācijām vai studiju kredītiem, ES studenti, uz kuriem attiecas Izstāšanās līgums, arī turpmāk varēs izmantot tos pašus noteikumus, kurus viņi izmanto patlaban. Šīm tiesībām tiks piemērotas visas turpmākās iekšpolitikas izmaiņas, kas attiecas uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, dzīvoju Portugālē, un mani aizsargā Izstāšanās līgums. Vai pēc pārejas perioda beigām man joprojām būs tiesības uz brīvu pārvietošanos ES?

Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kurus Izstāšanās līgums aizsargā vienā dalībvalstī, nevarēs atsaukties uz Izstāšanās līgumu, lai iegūtu tiesības brīvi pārvietoties uz citu dalībvalsti nolūkā veikt uzņēmējdarbību vai sniegt pakalpojumus vai pārrobežu pakalpojumus personām, kas veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī.

Tas neietekmē tiesības, kuras Apvienotās Karalistes valstspiederīgie var izmantot atbilstīgi citiem ES vai valsts tiesību aktu instrumentiem.

Nav taisnīgi, ka Apvienotās Karalistes valstspiederīgo tiesības attiecas tikai uz ES dalībvalsti, kurā tie dzīvojuši līdz pārejas perioda beigām, jo Izstāšanās līgumā pēc pārejas perioda beigām nav paredzētas tiesības uz ES iekšējo mobilitāti.

Apvienotās Karalistes pilsoņi, izpildot prasības, kas noteiktas ES tiesību aktos par likumīgu migrāciju, ko piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, joprojām drīkstēs pārcelties uz pagaidu vai pastāvīgu dzīvi citās dalībvalstīs.

Piemēram, Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuriem saskaņā ar Izstāšanās līgumu uzturēšanās dokumentus ir izsniegusi dalībvalsts, kura pilnīgi piemēro Šengenas *acquis*, Šengenas zonā drīkstēs brīvi pārvietoties, nepārsniedzot 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā. Patlaban Šengenas zonā ir vairākums ES dalībvalstu, izņemot Apvienoto Karalisti, Bulgāriju, Horvātiju, Īriju, Kipru un Rumāniju (*Bulgārija un Rumānija pašlaik gatavojas pievienoties Šengenas zonai*). Šengenas zonai ir pievienojušās arī valstis, kas nav ES dalībvalstis: Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice.

Sīkāka informācija par ES noteikumiem attiecībā uz likumīgu migrāciju ir atrodama vietnē https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en vai <http://ec.europa.eu/immigration>.

- *Izstāšanās līguma pārvaldība*

Kas Apvienotās Karalistes iestādēm liegs nākotnē grozīt tiesību aktus par jauno uzturēšanās statusu?

Izstāšanās līgumā ir ļoti skaidri noteikts — ja reiz konkrētam pilsonim ir piešķirts jaunais uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē, šim ES pilsonim to nevarēs atņemt, pamatojoties uz apsvērumiem, kas nav nepārprotami atļauti Izstāšanās līgumā (*piemēram, saistībā ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu*).

Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības būs saistošas atbilstīgi starptautiskajām tiesībām, un ES pilsoņi Apvienotajā Karalistē varēs tieši izmantot savas Izstāšanās līgumā noteiktās tiesības. Apvienotā Karaliste pieņems tiesību aktus, lai Izstāšanās līgumā paredzētās pilsoņu tiesības iekļautu Apvienotās Karalistes valsts tiesību aktos.

Apvienotās Karalistes tiesību akti, ar kuriem ievieš Izstāšanās līgumā paredzētās ES pilsoņu tiesības, būs prioritāri attiecībā pret citiem Apvienotās Karalistes tiesību aktiem. Tas nozīmē, ka ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem nevar "nejauši" atņemt Izstāšanās līgumā aizsargātās tiesības. Ja Apvienotās Karalistes parlaments nākotnē nolems atcelt tiesību aktus, ar kuriem Apvienotās Karalistes tiesību aktos stājas spēkā ES pilsoņu tiesības, šāda atcelšana būs Izstāšanās līguma pārkāpums un izraisīs šāda pārkāpuma sekas atbilstīgi paša Izstāšanās līguma un starptautisko tiesību noteikumiem.

Vai būs izveidota neatkarīga valsts iestāde, kas uzraudzīs Izstāšanās līguma izpildi?

Apvienotajā Karalistē Izstāšanās līguma pilsoņu tiesību daļas īstenošanu un piemērošanu uzraudzīs neatkarīga valsts iestāde.

Šīs Apvienotās Karalistes iestādes pilnvaras un funkcijas, t. sk. tiesības veikt izmeklēšanu, pamatojoties uz pilsoņu sūdzībām, ir noteiktas Izstāšanās nolīgumā, un tās līdzinās Līgumos paredzētajām Komisijas pilnvarām. Šai iestādei būs arī tiesības saistībā ar pilsoņu sūdzībām ierosināt tiesvedību kompetentajās Apvienotās Karalistes tiesās, lai panāktu pienācīgu tiesisko aizsardzību.

Gan šī iestāde, gan Komisija ik gadu īpašai pilsoņu tiesību komitejai, kas izveidota atbilstīgi Izstāšanās līgumam, ziņos par savām darbībām saistībā ar Līgumā paredzēto pilsoņu tiesību īstenošanu, t. sk. par saņemto sūdzību skaitu un specifiku.

Eiropas Savienības Tiesas kompetences termiņš beigsies pēc astoņiem gadiem. Vai tas nozīmē, ka pēc pārejas perioda beigām beigsies arī manas tiesības?

Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības jums ir piešķirtas uz mūžu (*taču tās var zaudēt spēku noteiktos apstākļos, piemēram, pēc ilgas prombūtnes no uzņēmējas valsts*).

Lai gan Apvienotās Karalistes tiesu iespēja lūgt Eiropas Savienības Tiesas interpretāciju attiecībā uz Izstāšanās līgumu ir paredzēta tikai uz astoņiem gadiem, tas būs pietiekami ilgs laikposms, lai nodrošinātu, ka Tiesa var sniegt nolēmumus par visnozīmīgākajiem jautājumiem.

Pārējie Izstāšanās līguma aspekti nav ierobežoti laikā – piemēram, personu iespēja tieši izmantot Izstāšanās līgumu, kas ir prioritārs attiecībā pret nesaderīgiem valstu tiesību aktiem vai pasākumiem, vai Apvienotās Karalistes administratīvo iestāžu un tiesu pienākumi ievērot attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, kas pieņemta līdz pārejas perioda beigām, un pienācīgi ņemt vērā turpmāko judikatūru, kas pieņemta pēc pārejas perioda beigām.

Redzu, ka uzturēšanās kritēriji tiks pamatoti ar ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos jēdzieniem, kā tos interpretē Eiropas Savienības Tiesa, taču kas notiks, ja Apvienotā Karaliste nebūs pareizi transponējusi ES tiesību aktus par brīvu pārvietošanos un tāpēc tajos būs izmantota nepareiza interpretācija?

Izstāšanās līgumā ir skaidri noteikts: ja uzturēšanās kritēriji ir pamatoti ar ES tiesību aktu par brīvu pārvietošanos jēdzieniem, tie jāinterpretē atbilstīgi nolēmumiem, ko Eiropas Savienības Tiesa ir pieņēmusi līdz pārejas perioda beigām.

Ja Apvienotā Karaliste izmanto ES tiesību jēdzienu nepareizu interpretāciju, kas ir pretrunā šādam nolēmumam, prioritāra ir Eiropas Savienības Tiesas interpretācija.

Turklāt Apvienotās Karalistes tiesām pienācīgi jāņem vērā Eiropas Savienības Tiesas interpretācija, kas pieņemta pēc pārejas perioda beigām.

5. Ieceļošanas un izceļošanas noteikumi

Vai pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās es varēšu ceļot uz Apvienoto Karalisti?

Līdz pārejas perioda beigām ES pilsoņi un Apvienotās Karalistes valstspiederīgie joprojām varēs brīvi ceļot, uzrādot tikai derīgu pasi vai personas apliecību.

Pēc pārejas perioda beigām tie ES pilsoņi vai Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri ir dzīvojuši uzņēmējā valstī līdz pārejas perioda beigām, drīkstēs atstāt uzņēmēju valsti un atgriezties tajā, uzrādot derīgu pasi vai personas apliecību. Viņu ģimenes locekļiem, kuri nav ES dalībvalstu pilsoņi, būs tādas pašas tiesības, uzrādot derīgu pasi.

Ņemiet vērā, ka piecus gadus pēc pārejas perioda beigām uzņēmējai valstij būs tiesības vairs nepieņemt personas apliecības, kas neatbilst piemērojamiem starptautiskajiem standartiem attiecībā uz biometrisko identifikāciju.

Izstāšanās līgums neparedz noteikumus par citu ES pilsoņu (*kas pārejas perioda beigās nav dzīvojuši Apvienotajā Karalistē*) ieceļošanu Apvienotajā Karalistē un par Apvienotās Karalistes valstspiederīgo ieceļošanu ES.

Vai man kā Lietuvas pilsonim, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē, turpmāk varēs piemērot prasības par ieceļošanas vīzu?

Nē — kamēr jums ir derīgs Apvienotās Karalistes dokuments, kas apliecina jūsu jauno uzturēšanās statusu atbilstīgi Izstāšanās līgumam.

Esmu Luksemburgas valstspiederīgais. Nedzīvoju Apvienotajā Karalistē, bet to regulāri apmeklēju. Vai man būs vajadzīga ieceļošanas vīza?

Tas, vai jums pēc pārejas perioda beigām būs vai nebūs vajadzīga ieceļošanas vīza, būs atkarīgs no jaunajiem noteikumiem, kas tiks pieņemti Apvienotajā Karalistē.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais un dzīvoju Bulgārijā. Mana laulātā, kas ir Ķīnas valstspiederīgā, tikko sāka studijas augstskolā Melburnā. Kādi vīzu noteikumi uz viņu attieksies 2025. gadā, kad viņa man pievienosies Bulgārijā?

Pieņemot, ka 2025. gadā Ķīnas valstspiederīgajiem tiks piemērotas vīzu prasības, jūsu laulātā joprojām varēs izmantot Izstāšanās līgumā paredzētās garantijas, kas nodrošina, ka ieceļošanas vīza būtu viņai jāizsniedz paātrinātā procedūrā un bez maksas.

6. Noziedzība un ļaunprātīga izmantošana

Esmu Apvienotajā Karalistē nodzīvojis un nostrādājis 11 gadu. Pirms pāris gadiem es tiku notiesāts par noziedzīgu nodarījumu un man piesprieda brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem. Vai šī brīvības atņemšana ietekmēs manas tiesības?

Noziedzīgai rīcībai var būt sekas attiecībā uz uzturēšanās tiesībām gan atbilstīgi pašreizējiem [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), gan atbilstīgi Izstāšanās līgumam. Attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti pirms pārejas perioda beigām, tiks piemēroti patlaban spēkā esošie [Brīvas pārvietošanās direktīvas](#) noteikumi (*VI nodaļa*).

Tas nozīmē, ka visi lēmumi, kas ietekmē uzturēšanās tiesības saistībā ar noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts pirms pārejas perioda beigām, būs jāpieņem, tikai izskatot katru gadījumu atsevišķi, un varēs izraidīt tikai tos pārkāpējus, kuru rīcība rada patiesu, tūlītēju un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas ietekmē kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

Kas notiks ar ES pilsoņiem, kuri drīkstēs palikt Apvienotajā Karalistē atbilstīgi Izstāšanās līgumam un kuri izdarīs noziegumu?

Attiecībā uz visiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas tiks izdarīti pēc pārejas perioda beigām, piemēros valsts tiesību aktus.

Apvienotajā Karalistē patlaban tas nozīmē to, ka attiecībā uz tām personām, kuras izdara noziegumu, par kuru tiek piespriesta brīvības atņemšana uz 12 mēnešiem vai vairāk, tiks apsvērta izraidīšana. Šīm personām būs tiesības uz šāda lēmuma pārsūdzēšanu un to lietas izskatīšanu neatkarīgā tiesā.

Esmu nobažījies, ka daudzi mēģinās iekļūt valstī ar krāpnieciskiem paņēmieniem, izliekoties par personām, uz kurām attiecas Izstāšanās līgums. Kādus aizsardzības pasākumus iestādes ir paredzējušas?

Visi pašreizējie aizsardzības pasākumi, kas ir dalībvalstu rīcībā atbilstīgi [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), lai nodrošinātos pret ļaunprātīgu izmantošanu un krāpšanu, tiks pārņemti Izstāšanās līgumā. Valstis varēs pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai atteiktu, pārtrauktu vai atceltu jebkādas tiesības, kas piešķirtas ar Izstāšanās līgumu, gadījumos, kad tiesības tiek ļaunprātīgi izmantotas vai notiek krāpšana, piemēram, fiktīvas laulības, dokumentu viltošana vai uzturēšanās tiesību izmantošanai būtiski svarīgu faktu nepatiesa izklāsts. Visiem šādiem pasākumiem vajadzēs būt samērīgiem, un uz tiem attieksies tiesiskā aizsardzība.

Vai, izpildot Apvienotās Karalistes iestāžu lēmumus, kas pamatoti ar noteikumiem par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu, tiks zaudētas pārsūdzības tiesības?

Ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas rezultātā var zaudēt uzturēšanās tiesības, bet nekad — pārsūdzības tiesības. Uzņēmēja valsts var ierobežot brīvas pārvietošanās tiesības tiem ES pilsoņiem, par kuriem ir pierādīts, ka viņi ļaunprātīgi izmanto [ES tiesības](#) (*piemēram, noslēdzot fiktīvas laulības*). Tiklīdz valsts iestādes ir pierādījušas ļaunprātīgu izmantošanu vai krāpšanu, iesaistītajai personai ir pilnvērtīgas tiesības pārsūdzēt lēmumu, kas minēto iemeslu dēļ ierobežo šīs personas uzturēšanās tiesības, tostarp ir tiesības palikt, kamēr pārsūdzība tiek izskatīta, saskaņā ar [Brīvas pārvietošanās direktīvas](#) 31. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

Izstāšanās līgumā ir teikts, ka Apvienotās Karalistes iestādes varēs veikt sistemātiskas sodāmības un drošības pārbaudes visām tām personām, kuras iesniedz pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē. Vai tas ir iespējams?

Jā. *Brexit* situācija ir ļoti īpaša, jo Apvienotās Karalistes iestādēm būs jāpieņem būtisks lēmums par to, vai attiecīgajām personām būtu saskaņā ar Izstāšanās lēmumu uz atlikušo mūžu jāpiešķir jauns uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē.

Šajā situācijā ir atbilstīgi, ka Apvienotā Karaliste attiecībā uz tām personām, kuras vēlas iegūt jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, vai nu izveido jaunu procedūru, vai arī piemēro tikai Apvienotās Karalistes imigrācijas noteikumus. Tas nozīmē, ka pēc pārejas perioda beigām Apvienotā Karaliste tos ES pārkāpējus, kuri izdarījuši noziedzīgus nodarījumus pirms pārejas perioda beigām, varēs izraidīt tikai tad, ja Apvienotā Karaliste varētu izraidīt viņus jau patlaban.

Man Apvienotajā Karalistē ir piemēroti naudas sodi par ātruma pārsniegšanu un automobiļa novietošanu neatļautā vietā, taču tie netiek uzrādīti manā sodāmības reģistrā. Vai man šī informācija ir jāatklāj Apvienotās Karalistes iestādēm?

Nē, jums jāziņo tikai par tiem sodāmības gadījumiem Apvienotajā Karalistē, kuri ir uzrādīti jūsu Apvienotās Karalistes sodāmības reģistrā.

7. Administratīvās procedūras

Apvienotajā Karalistē ir jauns uzturēšanās statuss (tā dēvētais “nostiprinātais statuss”). Vai tas attieksies uz ES pilsoņiem pēc pārejas perioda beigām, un ko tas nozīmēs?

Lai varētu palikt Apvienotajā Karalistē, visiem Apvienotajā Karalistē dzīvojošiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem sešu mēnešu laikā pēc pārejas perioda beigām būs jāiesniedz pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Apvienotās Karalistes iestādes informāciju ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem sniedz savā specializētajā tīmekļa vietnē <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Tā kā esmu ES pilsonis, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē, man patlaban nav jāpiesakās uzturēšanās dokumenta saņemšanai. Vai man tas būs jā dara pēc pārejas perioda beigām? Kāpēc?

Atšķirībā no pašreizējās situācijas visiem ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri dzīvo Apvienotajā Karalistē, būs jāiegūst jaunais uzturēšanās statuss saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem — tas būs juridisks priekšnosacījums, lai varētu turpmāk dzīvot Apvienotajā Karalistē. Jūs savu uzturēšanās statusu varēsiet pierādīt ne vien Apvienotās Karalistes iestādēm vai policijai, bet arī darba devējiem, bankām, izīrētājiem vai jebkurai citai personai.

Vai jaunais uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē nozīmēs, ka ES pilsoņi zaudēs pašreizējās tiesības?

Pamatnosacījumi, saskaņā ar kuriem pilsoņi iegūs jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, faktiski atbilst tiem pašiem pamatnosacījumiem, kas patlaban spēkā esošajos [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) ir paredzēti attiecībā uz uzturēšanās tiesību iegūšanu vai zaudēšanu. Apvienotās Karalistes iestādēm nebūs iespējas pēc saviem ieskatiem atteikt pieteikumu, pamatojoties uz apsvērumiem, kas nav atļauti [spēkā esošajos ES noteikumos](#). Nevienam, kam ir tiesības uz aizsardzību, netiks atstāts novārtā.

Nosacījumi jaunā uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē zaudēšanai būs, no vienas puses, labvēlīgāki salīdzinājumā ar [spēkā esošajos ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) paredzētajiem nosacījumiem, jo ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem tiks dota iespēja atstāt Apvienoto Karalisti uz pieciem gadiem, nezaudējot savu jauno pastāvīgas uzturēšanās statusu (*pašreizējos noteikumos ir paredzēti tikai divi gadi*). No otras puses, tāpat kā tagad, ES pilsoņi var zaudēt savu jauno uzturēšanās statusu, ja viņi Apvienotajā Karalistē izdarīs noziedzīgu nodarījumu. Ja noziedzīgais nodarījums tiks izdarīts pēc pārejas perioda beigām, lēmumu pieņems atbilstīgi

Apvienotās Karalistes tiesību aktiem un visiem ierobežojumiem, kas izriet no Apvienotajā Karalistē piemērojamiem valsts un starptautisko tiesību instrumentiem.

Man nav skaidrs, kurus kritērijus Apvienotās Karalistes iestādes izmantos, lai lemtu par tur dzīvojošo ES pilsoņu jauno uzturēšanās statusu. Vai varat paskaidrot?

Pamatkritēriji tam, lai ES pilsoņi varētu iegūt jaunu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē, faktiski būs tādi paši, kādi patlaban ir paredzēti [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#). Tas nodrošinās, ka visi ES pilsoņi, kuri varētu pretendēt uz uzturēšanās tiesībām atbilstīgi [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), varēs pretendēt uz jaunu uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē un ka ES pilsoņi, kuri varētu pretendēt uz pastāvīgas uzturēšanās tiesībām saskaņā ar [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), varēs pretendēt uz jaunu pastāvīgas uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē.

Līdz kādam termiņam man jāiesniedz pieteikums "nostiprinātā statusa" vai "nenostiprinātā statusa" saņemšanai?

Personām, kas Apvienotajā Karalistē likumīgi dzīvojušas līdz pārejas perioda beigām, un šo personu tuvākajiem ģimenes locekļiem, kuri no 2021. gada 1. janvāra līdz 30. martam ir pievienojušies ES pilsonim, kas viņus uztur, līdz 2021. gada 30. jūnijam (*t. i., sešu mēnešu laikā pēc pārejas perioda beigām*) ir jāiesniedz pieteikums jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē.

Tiem ģimenes locekļiem, uz kuriem attiecas Izstāšanās līguma darbības joma un kuri pēc 2021. gada 31. marta pievienosies saviem radniekiem, lai dzīvotu Apvienotajā Karalistē, trīs mēnešu laikā pēc ierašanās Apvienotajā Karalistē ir jāreģistrējas, lai saņemtu kādu no jaunajiem uzturēšanās statusiem.

Šajā laikposmā un līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par viņu pieteikumiem, viņi izmantos savas pašreizējās uzturēšanās tiesības.

Kas notiks, ja Apvienotās Karalistes iestādes bezgalīgi nespēs pieņemt lēmumu par manu pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai?

Tiklīdz pieteikumi būs iesniegti un jums būs izsniegts pieteikumu apliecinošs dokuments, jūs līdz lēmuma pieņemšanai drīkstēsiet dzīvot valstī un saglabāt visas pašreizējās tiesības. Ja pieteikumu noraidīs, jums būs tiesības lēmumu pārsūdzēt un palikt valstī līdz galīgā lēmuma pieņemšanai.

Vai būs kādas garantijas tām personām, kuras nokavējušas termiņu?

Apvienotās Karalistes iestādes veiks samērīgus pasākumus, lai palīdzētu personām, kuras nokavējušas termiņu. Tās pieņems pieteikumus, ja termiņa nokavēšanai būs pamatoti iemesli.

Tās personas, kuru nokavētos pieteikumus Apvienotās Karalistes iestādes nepieņems, joprojām varēs lūgt neatkarīgai Apvienotās Karalistes tiesai izskatīt atteikumu.

Kādā termiņā pieteikums jaunā statusa saņemšanai ir jāiesniedz tiem ģimenes locekļiem, kuri ierodas pēc pārejas perioda beigām?

Viņiem pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai būs jāiesniedz trīs mēnešu laikā pēc ierašanās. Personām, kuru pieteikumos, kas iesniegti no ārvalstīm, kopā ar ieceļošanas vīzas pieteikumu ir iekļauts arī pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai, pieteikumu apstiprināšanas gadījumā pēc ierašanās Apvienotajā Karalistē vairs nebūs jāiesniedz jauns pieteikums.

Vai ir paredzētas garantijas, kas aizsargā personas, kuras vēlas iesniegt pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai, bet nevar to izdarīt tāpēc, ka Apvienotās Karalistes sistēma nedarbojas?

Jā. Izstāšanās līgumā ir nodrošināts, ka pēc pārejas perioda beigām noteiktais sešu mēnešu termiņš (*kurā jums jāiesniedz pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai*) būtu automātiski jāpagarina par vienu gadu, ja Apvienotā Karaliste paziņo, ka tehnisku problēmu dēļ tā vai nu nevar reģistrēt pieteikumu, vai nevar izsniegt pieteikumu apliecināšu dokumentu. Šajā pagarinātajā laikposmā visas uzturēšanās tiesības tiks pilnīgi saglabātas.

Man jau ir dokuments, kas apliecina pastāvīgu uzturēšanos un kuru man pagājušajā gadā izsniedza Apvienotās Karalistes iestādes. Es patiešām ceru, ka tādas personas kā es drīkstēs bez problēmām palikt.

Jā. Jums būs jāpiesakās jaunam pastāvīgas uzturēšanās statusam Apvienotajā Karalistē, bet, tā kā jūs jau esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās atļauju Apvienotajā Karalistē atbilstīgi spēkā esošajiem [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), administratīvā procedūra būs vienkārša, un jums būs jāuzrāda tikai pase vai personas apliecība, jādeklarē jebkāda kriminālsodāmība, kas uzrādīta jūsu sodāmības reģistrā valstī, kurā esat sodīts, un jāapliecina, ka jūs turpināt uzturēties Apvienotajā Karalistē. Dokuments par jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē tiks izsniegts bez maksas.

Man ir tiesības uz pastāvīgu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē, taču es nekad neesmu iesniedzis pieteikumu, lai saņemtu dokumentu, kas apliecina pastāvīgu uzturēšanos. Vai līdz pārejas perioda beigām man ir jāiesniedz pieteikums?

Jums nav vajadzīgs šāds dokuments, lai līdz pārejas perioda beigām jums būtu tiesības pastāvīgi uzturēties Apvienotajā Karalistē. Tomēr, ja jūs vienkārši vēlaties apstiprināt savas tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām, Apvienotās Karalistes

iestādes iesaka jums sagaidīt jauno uzturēšanās statusa sistēmu, kuras darbību plānots sākt līdz 2019. gada 29. martam.

Man patiešām bail, ka jaunā administratīvā procedūra, ko Apvienotās Karalistes iestādes izstrādā attiecībā uz ES pilsoņiem, būs murgs. Kā ES ir aizsargājusi manas tiesības sarunu laikā?

Apvienotā Karaliste ir apņēmusies izstrādāt jaunu sistēmu, kurā administratīvās procedūras pieteikumu iesniegšanai par jaunā uzturēšanās statusa saņemšanu būs pārskatāmas, raitas un racionalizētas tā, lai novērstu jebkādu lieku administratīvo slogu. Tā nepārņems pašreizējās pastāvīgas uzturēšanās atļaujas saņemšanas procedūras.

Pieteikuma veidlapas būs īsas, vienkāršas, lietotājdraudzīgas un pielāgotas Izstāšanās līguma kontekstam.

Izstāšanās līgumā ir noteikts, ka Apvienotā Karaliste nevarēs pieprasīt vairāk, nekā ir absolūti nepieciešams un samērīgs, lai noteiktu, vai ir izpildīti uzturēšanās kritēriji. Izstāšanās līgumā ir iekļauti noteikumi, kuros ievērotā pieeja līdzinās [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) paredzētajai pieejai attiecībā uz pierādījumu prasībām.

Raugoties, kā Apvienotajā Karalistē patlaban piemēro ES tiesību aktus par brīvu pārvietošanos, esmu nobažījies, ka jaunā sistēma praksē nedarbosies.

Apvienotā Karaliste ir sniegusi sīki izstrādātu informāciju par pasākumiem, ko tā veiks, lai īstenotu Izstāšanās līgumu (skatīt <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>). Sīkāka informācija ir izklāstīta Izstāšanās līgumā. Šī administratīvā sistēma būs raīta, pārskatāma, vienkārša, un tai nebūtu jārada lieks administratīvais slogs.

Lai pilsoņiem piedāvātu konkrētas garantijas, Izstāšanās līgumā ir nodrošināts, ka tiks piemērotas visas [Brīvas pārvietošanās direktīvā](#) paredzētās procesuālās garantijas, proti, tiesības pārsūdzēt jebkuru lēmumu, kas ierobežo uzturēšanās tiesības. Tas arī nozīmē to, ka attiecīgais pilsonis saglabās visas Izstāšanās līgumā paredzētās tiesības, līdz būs pieņemts galīgais lēmums, t. sk. galīgais tiesas nolēmums pēc pārsūdzības procedūras.

Pirms diviem gadiem es pieteicos ES reģistrācijas apliecībai Apvienotajā Karalistē. Es aizpildīju dokumentus gandrīz simts lappušu apmērā, lai nodrošinātu, ka Apvienotās Karalistes iestādes saprot, ka es atbilstu nosacījumiem. Negribu vēlreiz darīt to pašu. Vai šoreiz situācija būs citāda?

Jā. Jaunajā uzturēšanās statusa iegūšanas procedūrā neprasīs vairāk, nekā ir absolūti nepieciešams un samērīgs, lai noteiktu, vai ir izpildīti uzturēšanās kritēriji. Izstāšanās līgumā ir

iekļauti noteikumi, kuros ievērotā pieeja līdzinās [ES tiesību aktos par brīvu pārvietošanos](#) paredzētajai pieejai attiecībā uz pierādījumu prasībām. Vienlaikus Apvienotās Karalistes iestādes centīsies izmantot tām jau pieejamos pierādījumus (*piemēram, reģistrus par nomaksātajiem algas nodokļiem*), lai samazinātu pierādījumu apmēru, kas pieteikuma iesniedzējiem būs jāiesniedz.

Proti, pieteikuma iesniedzējiem būs jāiesniedz tikai minimālie pierādījumi, kas vajadzīgi, lai parādītu, ka viņi ir tiesīgi saņemt jauno uzturēšanās statusu Apvienotajā Karalistē (*tas nozīmē, ka darba ņēmējam būs jāuzrāda pase vai personas apliecība, pierādījums par Apvienotajā Karalistē iepriekš nostrādātiem pieciem gadiem un pierādījums, ka viņš vai viņa turpina dzīvot Apvienotajā Karalistē*), jādeklarē jebkāda kriminālsodāmība, kas uzrādīta personas sodāmības reģistrā valstī, kurā persona ir sodīta, un nekas vairāk.

Uzskatu, ka Apvienotās Karalistes administratīvās imigrācijas procedūras ir pārāk apgrūtinošas. Vai būs paredzēti kādi noteikumi vai garantijas, lai palīdzētu man iesniegt pieteikumu?

Apvienotās Karalistes iestādes sadarbosies ar personām, kas iesniedz pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai, lai palīdzētu tām pierādīt atbilstību šā statusa saņemšanai un novērstu jebkādas kļūdas vai izlaidumus, kas varētu ietekmēt lēmumu par pieteikumu. Apvienotās Karalistes iestādes dos pieteikuma iesniedzējiem iespēju sniegt papildu pierādījumus vai novērst visus trūkumus, ja šķitīs, ka ir pieļauts vienkāršs izlaidums. Tiks piemērots pierādījumu elastības princips, kas ļaus Apvienotās Karalistes iestādēm vajadzības gadījumā rīkoties pēc saviem ieskatiem par labu pieteikuma iesniedzējam.

Apvienotās Karalistes iestādes sadarbosies ar pieteikuma iesniedzējiem, lai palīdzētu viņiem pierādīt atbilstību jaunā uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai. Nelabvēlīgā situācijā esoši pieteikuma iesniedzēji varēs izmantot palīdzības dienestus, kas būs līdzīgi tiem, kuri patlaban jau darbojas Apvienotajā Karalistē, piemēram, vietējās bibliotēkās.

Tā kā es daudz ceļoju, iesniedzot pieteikumu jaunā uzturēšanās statusa Apvienotajā Karalistē saņemšanai, es patiešām nevēlos iesniegt savu oriģinālo pasi un dzīvot bez tās. Ko man darīt?

Lai gan Izstāšanās līgumā ir noteikts, ka var iesniegt daudzu pavaddokumentu kopijas, valsts iestādes joprojām drīkstēs prasīt kopā ar pieteikumu uzrādīt derīgu pasi vai personas apliecību. Tomēr, tā kā personas apliecības parasti tiek aizturētas, kamēr notiek pieteikuma izskatīšana, jums ir tiesības pieprasīt, lai jums atdod jūsu personas apliecību pirms lēmuma par pieteikumu pieņemšanas.

Vai es varu iesniegt pavaddokumentu kopijas, nevis oriģinālus?

Jā. Drīkst iesniegt to pavaddokumentu kopijas, kas nav pase vai personas apliecība. Valsts iestādes īpašos gadījumos var prasīt iesniegt konkrētu dokumentu oriģinālus, ja radušās pamatotas šaubas par to autentiskumu.

Dažu imigrācijas pieteikumu iesniegšana Apvienotajā Karalistē ir ļoti dārga. Cik daudz Apvienotās Karalistes iestādes pēc pārejas perioda beigām liks maksāt ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri iesniegs pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai?

Jaunais Apvienotās Karalistes uzturēšanās statuss tiks piešķirts bez maksas (*tām personām, kurām ir derīgs pastāvīgas uzturēšanās dokuments, kas atbilstīgi [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#) ir izdots pirms pārejas perioda beigām*) vai par maksu, kas nav lielāka par valstspiederīgajiem piemēroto maksu par līdzīgu dokumentu izsniegšanu. Apvienotā Karaliste ir paziņojusi, ka nostiprinātā statusa pieteikuma iesniedzējiem no 16 gadu vecuma piemēros maksu 65 GBP apmērā. Pieteikuma iesniedzējiem vecumā līdz 16 gadiem piemēros maksu 32,50 GBP apmērā. (<https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>).

Esmu precējies, un mums ir trīs bērni. Vai mūsu pieteikumus izskatīs kopā vai atsevišķi?

Izstāšanās līgumā ir paredzēts, ka pieteikumus, ko ģimenes locekļi iesnieguši vienlaikus, izskatīs kopā.

Esmu dzirdējis, ka Izstāšanās līgumā paredzētos uzturēšanās dokumentus Apvienotā Karaliste izsniegs digitālā formā. Ko tas nozīmē?

Izstāšanās līgumā paredzētos uzturēšanās dokumentus var izsniegt vai nu kā fiziskus dokumentus (*piemēram, plastmasas karti ar drošības iezīmēm*), vai digitālā formā. Digitālais dokuments būs pamatots ar ierakstu, kas glabāsies Apvienotās Karalistes iestāžu pārvaldītā digitālā datubāzē.

Patlaban ES pilsoņi var pārsūdzēt Apvienotās Karalistes iestāžu lēmumus. Vai šīs tiesības būs aizsargātas arī pēc pārejas perioda beigām?

Jā, šīs tiesības ir pilnībā pārņemtas Izstāšanās līgumā.

Kas notiks ar tiem ES pilsoņiem, kuru pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotās Karalistes iestādes noraidīs? Vai viņi varēs palikt, kamēr tiek izskatīta pārsūdzība?

ES pilsoņi, kuru pieteikums jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē pēc pārejas perioda beigām tiks noraidīts, varēs pieprasīt tiesisko aizsardzību pret šādu atteikumu. Viņi saglabās savas uzturēšanās tiesības līdz brīdim, kad lēmums — *vai pārsūdzība* — kļūs galīgs. Tāpat kā patlaban saskaņā ar [ES tiesību aktiem par brīvu pārvietošanos](#), Apvienotās Karalistes iestādes izņēmuma gadījumos (*piemēram, gadījumos, kad lēmums ir pamatots ar sevišķi svarīgiem sabiedriskās kārtības apsvērumiem*) varēs izraidīt noraidīto pieteikumu iesniedzējus pat pirms galīgā sprieduma pasludināšanas, taču tās nedrīkstēs liegt personai iesniegt savu aizstāvību personīgi, izņemot īpašos gadījumos, kad attiecīgās personas uzturēšanās Apvienotajā Karalistē varētu nopietni apdraudēt sabiedrisko kārtību vai valsts drošību.

Vai man būs jāgaida līdz pārejas perioda beigām, lai iesniegtu pieteikumu jauna uzturēšanās statusa saņemšanai Apvienotajā Karalistē?

Nē. Pieteikumu jauna uzturēšanās statusa un to apliecināša dokumenta saņemšanai jūs varēsiet iesniegt arī līdz pārejas perioda beigām. Apvienotās Karalistes iestādes paredz, ka līdz 2019. gada 29. martam sāks darboties brīvprātīgas pieteikšanās sistēma. Jūs varēsiet iesniegt pieteikumu un jūsu pieteikumu izskatīs, ievērojot visas Izstāšanās līgumā paredzētās garantijas.

Kāda ir atšķirība starp brīvprātīgo un obligāto sistēmu?

Obligātā sistēma oficiāli sāks darboties tikai pēc pārejas perioda beigām, kad jaunā uzturēšanās statusa saņemšana būs priekšnosacījums, lai atbilstīgi Izstāšanās līgumam iegūtu tiesības dzīvot valstī. ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kas ieradušies valstī pirms pārejas perioda beigām, sešu mēnešu laikā pēc pārejas perioda beigām būs jāiesniedz pieteikums jaunā uzturēšanās statusa saņemšanai.

Brīvprātīgo sistēmu varēs izmantot arī pirms *Brexit*. ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem varēs piešķirt jauno uzturēšanās statusu, taču tas pārejas periodā neietekmēs jūsu tiesības brīvi pārvietoties.

Kas notiks, ja manu brīvprātīgajā sistēmā iesniegto pieteikumu apstiprinās?

Lai gan — *tehniskā ziņā* — lēmumam par jūsu pieteikuma apstiprināšanu atbilstīgi Izstāšanās līgumam nebūs juridiska spēka līdz pārejas perioda beigām (*uzskatiet, ka 2019. gadā pieņemtais lēmums būs atlikts, garantējot jums tiesības no 2021. gada*), jūs iegūsiet tiesisku noteiktību, ka pārejas perioda beigās jums būs jauns uzturēšanās statuss Apvienotajā Karalistē.

Pārejas periodā Apvienotās Karalistes iestādes jūsu atlikto uzturēšanās statusu varēs noraidīt tikai ar sabiedrisko kārtību saistītu iemeslu dēļ.

Kas notiks, ja manu brīvprātīgajā sistēmā iesniegto pieteikumu noraidīs?

Jūs varēsiet palikt Apvienotajā Karalistē līdz pārejas perioda beigām, kamēr atbildēsiet [Brīvas pārvietošanās direktīvas](#) nosacījumiem. Jūs varēsiet iesniegt jaunu pieteikumu brīvprātīgajā sistēmā līdz pārejas perioda beigām vai pat sešu mēnešu laikā pēc pārejas perioda beigām.

Vai es varu pārsūdzēt brīvprātīgajā sistēmā iesniegta pieteikuma noraidījumu?

Jā, būs pieejamas visas tiesiskās aizsardzības procedūras.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, kas dzīvo ES dalībvalstī. Kāda administratīvā procedūra man būs jāievēro?

Tas būs atkarīgs no dalībvalsts, kurā dzīvojat. Dažas dalībvalstis piemēros "konstitutīvu" sistēmu, kas ir līdzīga tai, ko piemēro Apvienotā Karaliste, proti, attiecīgajām personām būs jāiesniedz pieteikums par jaunu uzturēšanās statusu kā likumīgas uzturēšanās priekšnosacījumu saskaņā ar Izstāšanās līgumu. Citas dalībvalstis piemēros "deklaratīvu" sistēmu, kā tas notiek pašlaik saskaņā ar [Brīvas pārvietošanās direktīvu](#), proti, nebūs obligāti jāpieprasa jauns uzturēšanās statuss kā likumīgas uzturēšanās priekšnosacījums saskaņā ar Izstāšanās līgumu.

Sīkāku informāciju par attiecīgo procedūru varat iegūt, sazinoties ar iestādēm dalībvalstī, kurā dzīvojat.

8. Profesionālā kvalifikācija

- *Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi patlaban spēkā esošajiem ES tiesību aktiem*

Kas ir profesionālā kvalifikācija?

Profesionālā kvalifikācija ir īpašas kvalifikācijas prasības, kas personai jāizpilda atbilstīgi tiesību aktiem, lai varētu veikt reglamentētu profesionālo darbību vai iesaistītos reglamentētās darbībās attiecīgā valstī.

Dažādām profesijām ir atšķirīgas kvalifikācijas prasības. Tās var atšķirties arī vienai profesijai vai vienai darbībai dažādās valstīs.

Profesionālā kvalifikācija var būt konkrētas studijas, mācības un/vai darba pieredze. To var pierādīt, uzrādot, piemēram, attiecīgos diplomus, sertifikātus, kā arī prasmju un/vai darba pieredzes apliecinājumus.

Kas patlaban notiek ar vienā dalībvalstī atzītu kvalifikāciju pēc pārcelšanās uz dzīvi citā dalībvalstī?

ES pilsoņiem ir tiesības strādāt reglamentētā profesijā kā darbiniekam vai pašnodarbinātai personai dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā viņi ir ieguvuši kvalifikāciju.

Speciālistiem (*piemēram, fizioterapeitiem*), kuri ir apmācīti un ieguvuši kvalifikāciju vienā dalībvalstī un kuri nolemj pārcelties uz citu dalībvalsti un strādāt dalībvalstī, kurā ir reglamentēta profesionālās darbības sākšana un veikšana šajā profesijā, lai drīkstētu strādāt šajā otrā dalībvalstī, būs jāiegūst profesionālās kvalifikācijas atzīšana šajā valstī.

Atbilstīgi ES kārtībai dalībvalstīm, kuras reglamentē konkrētas profesijas, ir jāizvērtē (ievērojot stingrus nosacījumus) citās dalībvalstīs iegūtas kvalifikācijas, lai atzītu attiecīgās kvalifikācijas un atļautu strādāt attiecīgajā profesijā.

Attiecībā uz dažām profesijām (*ārstiem, medmāsām, zobārstiem, veterinārajiem ķirurgiem, vecmātēm, farmaceitiem un arhitektiem*) ir ieviesta automātiska atzīšanas sistēma, pamatojoties uz vienotiem minimālajiem mācību nosacījumiem. Turklāt, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi, vairākās profesijās, galvenokārt amatniecības, rūpniecības un tirdzniecības nozarē, var piemērot automātisku atzīšanu, pamatojoties uz pieredzi.

Citās profesijās uzņemošā dalībvalsts speciālistam, kas tajā ierodas, var piemērot kompensācijas pasākumus, ja pastāv objektīvas būtiskas atšķirības starp speciālista kvalifikāciju un uzņemošajā dalībvalstī prasīto kvalifikāciju.

Dalībvalstij, kurā atzīšana tiek prasīta, attiecīgais lēmums ir jāpieņem stingri noteiktā termiņā. Šādus lēmumus var apstrīdēt atbilstīgi valsts tiesību aktiem, tie nevar būt patvaļīgi, un tiem jābūt pilnīgi saderīgiem ar ES tiesību aktiem.

Visbeidzot, attiecībā uz profesijām, uz kurām attiecas Izstāšanās līgums, piemēram, juristiem, var piemērot dažus īpašus noteikumus.

Šo ES kārtību nepiemēro, lai atzītu pieteikumus, ko iesnieguši trešo valstu valstspiederīgie, ja vien šādu pielīdzināšanu neparedz īpaši noteikumi, piemēram, noteikumi, ko piemēro EEZ un Šveices valstspiederīgajiem.

Kvalifikācijai, ko ES pilsoņi ieguvuši trešās valstīs, ES kārtību piemēro tikai tad, ja tā ir pielīdzināta ES kvalifikācijai. To dara pēc trim profesionālās darbības gadiem dalībvalstī, kura to ir atzinusi pirmā.

Kas patlaban notiek ar vienā dalībvalstī atzītu kvalifikāciju, ja īslaicīgi vai neregulāri tiek sniegti pakalpojumi citā dalībvalstī?

Atbilstīgi ES tiesību aktiem attiecībā uz vairumu profesiju dalībvalsts, kurā paredzēts sniegt pakalpojumu, attiecīgajiem speciālistiem var pieprasīt iepriekšēju deklarāciju. Deklarāciju var iesniegt vienu reizi gadā (*Eiropas profesionālās kartes īpašnieki — ik pēc 18 mēnešiem*), un tai var pievienot noteiktu skaitu sertifikātu.

Dalībvalsts, kurā paredzēts sniegt pakalpojumu, nedrīkst veikt iepriekšēju kvalifikācijas pārbaudi, izņemot attiecībā uz profesijām, kas pakalpojuma saņēmējam varētu radīt smagu veselības bojājumu vai drošības risku. Jebkura šāda pārbaude nedrīkstētu būt stingrāka par konkrētajā nolūkā nepieciešamo.

Turklāt attiecībā uz tādām profesijām kā ārsti, medmāsas, zobārsti, veterinārie ķirurgi, vecmātes, farmaceiti, arhitekti utt., kurām piemēro automātisku atzīšanas sistēmu, nedrīkst veikt iepriekšēju kvalifikācijas pārbaudi. Var prasīt tikai iepriekš iesniegt ikgadēju deklarāciju.

- *Profesionālā kvalifikācija atbilstīgi Izstāšanās līgumam*

Vai Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES ietekmēs šo situāciju?

Apvienotās Karalistes valstspiederīgie vairs nebūs ES pilsoņi, un Apvienotās Karalistes kvalifikācijas vairs nebūs ES kvalifikācijas.

Iepriekš izklāstīto ES tiesisko kārtību attiecīgajām personām vairs nepiemēros, un Apvienotajā Karalistē tā vairs nebūs spēkā.

Visi jautājumi, kas saistīti ar attiecīgo personu kvalifikācijas atzīšanu un iespēju sniegt profesionālos pakalpojumus jebkurā ES dalībvalstī vai Apvienotajā Karalistē, tiks risināti

saskaņā ar valsts noteikumiem un nosacījumiem, neizmantojot ES tiesību aktos paredzētās tiesības.

Kāda ir Izstāšanās līguma nozīme?

Izstāšanās līguma galvenais nolūks ir nodrošināt, lai *Brexit* dēļ ES pilsoņi un Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri likumīgi dzīvo uzņēmējā valstī līdz pārejas perioda beigām un kuru kvalifikācija ir iepriekš atzīta šajā valstī atbilstīgi konkrētiem ES instrumentiem, nezaudētu derīgumu savas kvalifikācijas atzīšanai un atļaujai veikt profesionālo darbību šajā valstī.

Tas ir svarīgi arī speciālistiem, kas pārejas perioda beigās būs pārrobežu darba ņēmēji, kuru kvalifikācija varētu būt atzīta un kuri varētu būt saņēmuši atļauju veikt profesionālo darbību valstī, kurā tie ir nodarbināti kā pārrobežu darba ņēmēji.

Izstāšanās līgumu piemēro arī attiecībā uz šo personu iesniegumiem par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, kas vēl nav izskatīti.

Izstāšanās līgums Apvienotās Karalistes speciālistiem, kuri veic uzņēmējdarbību jebkurā dalībvalstī, negarantē tiesības izmantot ES tiesību aktus, lai pēc pārejas perioda beigām panāktu kvalifikācijas papildu atzīšanu vai nu savā dzīvesvietas dalībvalstī, vai jebkurā citā ES dalībvalstī vai jebkurā no tām sniegtu īslaicīgus vai neregulārus pakalpojumus.

Izstāšanās līgums neatceļ to atļauju derīgumu pārējā ES daļā, kuras Apvienotās Karalistes iestādes izsniegušas dažās nozarēs, piemēram, transporta nozarē, un kuras ir spēkā Eiropas iekšējā tirgū, un neatceļ arī ES dalībvalstu izsniegtu šāda veida atļauju derīgumu Apvienotajā Karalistē.

Esmu arhitekts, Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, dzīvoju un strādāju Igaunijā. Vai es varēšu turpināt strādāt savā profesijā?

Jā. Ja jūsu profesionālā kvalifikācija ir atzīta valstī, kurā patlaban dzīvojat vai (pārrobežu darba ņēmēju gadījumā) kurā strādājat, jūs šajā valstī arī turpmāk varēsiet atsaukties uz atzīšanas lēmumu, lai varētu veikt profesionālo darbību.

Tas pats attieksies arī uz arhitektu, kas ir Igaunijas valstspiederīgo un kas dzīvo un strādā Apvienotajā Karalistē.

Es esmu fizioterapeits, Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, dzīvoju Beļģijā un strādāju Luksemburgā, kur ir atzīta mana kvalifikācija. Vai es varēšu izmantot ES tiesību aktos paredzētās tiesības un kā pārrobežu darba ņēmējs turpināt sniegt pakalpojumus Luksemburgā?

Jā. Ja jūsu profesionālā kvalifikācija ir atzīta valstī, kurā patlaban dzīvojat vai (pārrobežu darba ņēmēju gadījumā) kurā strādājat, jūs šajā valstī arī turpmāk varēsiet atsaukties uz atzīšanas lēmumu, lai varētu veikt profesionālo darbību.

Tas pats attieksies arī uz fizioterapeitu, kas ir Beļģijas valstspiederīgais un kas dzīvo Īrijā un strādā par fizioterapeitu Apvienotajā Karalistē, kur ir atzīta viņa kvalifikācija.

Esmu veterinārais ķirurgs, Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, dzīvoju un šajā profesijā strādāju Beļģijā. Vai pēc pārejas perioda beigām es varēšu izmantot ES tiesību aktos paredzētās tiesības un turpināt sniegt īslaicīgus vai neregulārus pakalpojumus citās ES dalībvalstīs?

Nē. Jūs nevarēsiet saskaņā ar ES tiesību aktiem sniegt vai turpināt sniegt šādus pakalpojumus.

Iespēju sniegt šādus pakalpojumus un ar to sniegšanu saistītos nosacījumus reglamentēs attiecīgās ES dalībvalsts tiesību akti un politika.

Esmu Īrijas valstspiederīgais. Esmu iesniedzis pieteikumu kvalifikācijas atzīšanai Apvienotajā Karalistē. Kas notiks, ja nesaņemšu lēmumu pirms pārejas perioda beigām?

Ja līdz pārejas perioda beigām būsiet iesniedzis pieteikumu par atzīšanu tajā valstī, kurā patlaban dzīvojat vai (pārrobežu darba ņēmēju gadījumā) kurā strādājat, šīs kvalifikācijas atzīšanas procedūra būtu jāpabeidz atbilstīgi ES noteikumiem, kas piemērojami pirms pārejas perioda beigām. Tam būtu jāgarantē procedūras raita pabeigšana un pozitīvs rezultāts, ja jūsu pieprasījums ir pamatots.

Tas pats attieksies uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgo, kas ir iesniedzis pieteikumu kvalifikācijas atzīšanai kādā no ES dalībvalstīm.

Esmu advokāts, Apvienotās Karalistes valstspiederīgais, dzīvoju Beļģijā un līdz pārejas perioda beigām esmu reģistrēts Briseles advokātu kolēģijā. Kāda būs mana situācija pēc pārejas perioda beigām?

Jūsu situācija būs atkarīga no jūsu reģistrācijas veida.

Ja patlaban esat reģistrēts kā ES jurists, t. i., ar savā valstī (*Anglijā un Velsā, Skotijā vai Ziemeļīrijā*) piemērojamo amata pakāpi, jūs vairs nevarēsiet sniegt pakalpojumus ES, t. sk. Beļģijā, pamatojoties uz ES tiesību aktiem. Jūsu situācija būs atkarīga no noteikumiem, kurus dalībvalstis savā teritorijā piemēro attiecībā uz trešo valstu juristu praksi vai sniegtajiem pakalpojumiem.

Savukārt, ja esat reģistrēts kā Beļģijas jurists (*iegūstot savas kvalifikācijas atzīšanu Beļģijā vai nu atbilstīgi Direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, vai īpašajiem noteikumiem Direktīvā par advokāta profesijas praktizēšanu*) un dzīvojat Beļģijā vai pārejas perioda beigās strādājat tur kā pārrobežu darba ņēmējs, jūsu reģistrācija, dalība kolēģijā un praktizēšanas tiesības būs garantētas Beļģijā. Tomēr jūs vairs nevarēsiet izmantot minētajās direktīvās paredzētās tiesības saistībā ar uzturēšanos un pakalpojumu sniegšanu citā ES dalībvalstī.

Tas pats attieksies uz Beļģijas valstspiederīgo juristu Apvienotajā Karalistē.

Esmu Somijas pilsonis un dzīvoju Somijā. Patlaban apmeklēju kursus vietējā izglītības iestādē, kurai ir noslēgts franšīzes līgums ar Apvienotās Karalistes augstskolu. Pēc studiju pabeigšanas es saņemšu Apvienotās Karalistes diplomu. Kāds būs manas kvalifikācijas statuss, ja es diplomu saņemšu pēc pārejas perioda beigām?

Tādā apmērā, kādā jūsu diplomu būs izdevusi Apvienotās Karalistes izglītības iestāde (*Apvienotās Karalistes augstskola vai Apvienotās Karalistes profesionālās izglītības iestāde*), jūsu kvalifikācija nebūs ES kvalifikācija, un tai nepiemēros ES atzīšanas kārtību.

Jūsu kvalifikācijas iespējamās atzīšanas nosacījumi būs atkarīgi no tās ES dalībvalsts tiesību aktiem, kurā lūgsiet atzīt savu kvalifikāciju — vai nu, kā šajā gadījumā, Somijā, vai citā ES dalībvalstī, uz kuru pārceltos ES pilsonis.

9. Sociālais nodrošinājums

Esmu Spānijas valstspiederīgais un strādāju Apvienotajā Karalistē. Kas notiks ar manu sociālā nodrošinājuma segumu pēc pārejas perioda beigām?

Attiecībā uz sociālā nodrošinājuma noteikumiem Izstāšanās līguma nolūks ir nodrošināt pašreizējā stāvokļa saglabāšanu. [Patlaban spēkā esošie ES noteikumi](#) tiks piemēroti arī turpmāk. Tas nozīmē, piemēram, ka:

- arī turpmāk Apvienotā Karaliste atbildēs par jūsu **sociālā nodrošinājuma pabalstiem** — jūs veicat iemaksas Apvienotajā Karalistē, un jums ir tiesības bez diskriminācijas saņemt Apvienotās Karalistes piešķirtos pabalstus;
- jums Apvienotajā Karalistē būs **pieejama veselības aprūpe** ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus piemēro Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem;
- **ja pavadīsiet atvaļinājumu Eiropas Savienībā**, varēsiet izmantot Apvienotās Karalistes Eiropas veselības apdrošināšanas karti;
- **ja jūsu bērni dzīvo Spānijā** un jums ir tiesības saņemt Apvienotās Karalistes ģimenes pabalstus, jūs joprojām tos saņemsiet tādā pašā apmērā tā, it kā jūsu bērni dzīvotu kopā ar jums Apvienotajā Karalistē (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja jums būs bērni pēc pārejas perioda beigām** un jums būs tiesības saņemt ģimenes pabalstus atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktiem, jūs saņemsiet pabalstus pat tad, ja jūsu bērni dzīvos, piemēram, Spānijā (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja zaudēsiet darbu** pēc pārejas perioda beigām, jums būs tiesības saņemt Apvienotās Karalistes bezdarbnieka pabalstus un jūs šos pabalstus atļautajā laikposmā varēsiet eksportēt, lai meklētu darbu kādā no ES dalībvalstīm (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=lv>*);
- **ja pensionēsieties** pēc pārejas perioda beigām, jums būs tiesības saņemt Apvienotās Karalistes piešķirtu pensiju atbilstīgi valsts tiesību aktu nosacījumiem:
  - ja jūsu apdrošināšanas periodi nebūs pietiekami, lai jums būtu tiesības saņemt Apvienotās Karalistes piešķirtu pensiju, Apvienotā Karaliste vajadzīgajā apmērā ņems vērā apdrošināšanas periodus citās ES dalībvalstīs;
  - ja vēlēšities atgriezties Spānijā:
    - jūs arī turpmāk saņemsiet Apvienotās Karalistes pensiju pilnā apmērā;

- jūsu Apvienotās Karalistes pensija arī turpmāk tiks pārrēķināta;
- atbildība par veselības apdrošināšanas izmaksāšanu tiks noteikta, ņemot vērā citas pensijas, ko jūs saņemat, un jūsu dzīvesvietu.

Sīkāku

informāciju

skatīt

vietnē

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=lv>;

- **ja jūsu apgādājamiem ir tiesības saņemt Apvienotās Karalistes apgādnieka zaudējuma pabalstus**, viņi tos varēs pieprasīt un saņemt pilnā apmērā pat tad, ja dzīvos Spānijā.

Cik ilgi mani aizsargās Izstāšanās līgums?

Jūs būsiet aizsargāts, kamēr jūsu situācija bez pārtraukuma saglabās saistību ar Apvienoto Karalisti un jebkuru no dalībvalstīm.

Piemēram: ja esat Polijas pilsonis, dzīvojat Apvienotajā Karalistē un pārejas perioda beigās šeit strādājat pie britu darba devēja, uz jums vēl aizvien attieksies Izstāšanās līgums, ja "pārrobežu saikne" joprojām būs saglabājusies.

Šī "pārrobežu saikne" starp Apvienoto Karalisti un kādu no ES dalībvalstīm pastāvēs, kamēr jūs turpināsiet dzīvot Apvienotajā Karalistē un tur strādāt pie britu darba devēja.

Tā var saglabāties arī tad, ja jūsu situācija būs mainījusies — jūs būsiet aizsargāts, ja vien jums joprojām būs "pārrobežu saikne" ar Apvienoto Karalisti. Tātad jūs joprojām būsiet aizsargāts, piemēram, šādos apstākļos:

- jūs turpināt strādāt pie britu darba devēja un uzņematies papildu darbu Īrijā;
- jūs turpināt strādāt pie britu darba devēja, bet pārceļaties dzīvot Īrijā;
- jūs pārtraucat strādāt pie britu darba devēja un sākat strādāt Īrijā, vienlaikus turpinot dzīvot Apvienotajā Karalistē;
- jūsu darba līguma termiņš beidzas un jūs noslēdzat citu darba līgumu ar darba devēju Īrijā, taču darbs joprojām tiek veikts Apvienotajā Karalistē;
- jūs zaudējat darbu, nesaņemat bezdarbnieka pabalstu un joprojām dzīvojat Apvienotajā Karalistē;
- jūs zaudējat darbu, saņemat bezdarbnieka pabalstus un atļautajā laikposmā eksportējat tos uz Poliju, cenšoties atrast darbu tur (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=lv>*);
- pēc neveiksmīgiem darba meklējumiem Polijā jūs atgriežaties Apvienotajā Karalistē un turpināt meklēt darbu tur;

- jūsu darba līguma termiņš beidzas un jūs nestrādājat, vienlaikus gaidot pensionēšanās vecuma sasniegšanu un turpinot dzīvot Apvienotajā Karalistē;
- jūs pensionējaties Apvienotajā Karalistē vai atgriežaties savā izcelsmes valstī.

Tomēr uz jums vairs pilnā apmērā neattieksies sociālā nodrošinājuma koordinēšanas noteikumi, ja būs beidzies jūsu darba līguma termiņš un jūs mainīsiet dzīvesvietu, pārceļoties uz Poliju (*vai jebkuru citu dalībvalsti*). Tādā gadījumā Izstāšanās līgums nodrošinās, ka jūsu iepriekšējie sociālās apdrošināšanas periodi netiks zaudēti. Ja atbildīsiet valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem (piemēram, būsiet sasniedzis pensijas vecumu), varēsiet pieprasīt pabalstus, ņemot vērā šos periodus.

Jāņem vērā, ka tad, ja pirms pārceļšanās atpakaļ uz Poliju (vai citu dalībvalsti) esat ieguvis pastāvīgas uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē un atgriežaties Apvienotajā Karalistē, pirms šīs tiesības zaudējušas spēku, jums tik un tā joprojām būs tiesības uz pilnīgu sociālā nodrošinājuma aizsardzību, kas paredzēta Izstāšanās līgumā.

Esmu Francijas pilsonis, kas dzīvo Francijā un strādā Apvienotajā Karalistē. Vai pēc pārejas perioda uz mani joprojām attieksies sociālā nodrošinājuma koordinēšanas noteikumi?

Jā, kamēr jūsu situācija būs saistīta ar Apvienoto Karalisti (*sīkāku informāciju skatiet atbildē uz pirmo jautājumu par sociālo nodrošinājumu*).

Apvienotā Karaliste joprojām būs atbildīga par jūsu sociālā nodrošinājuma segumu, proti, piemēram:

- jums jāveic Apvienotās Karalistes **sociālā nodrošinājuma** iemaksas, un jums ir tiesības bez diskriminācijas saņemt Apvienotās Karalistes pabalstus;
- Francijā, kur jūs dzīvojat, jums ir **pieejama veselības apdrošināšana**, ko apmaksā Apvienotā Karaliste;
- **ja pavadīsiet atvaļinājumu Eiropas Savienībā**, varēsiet izmantot savu Apvienotās Karalistes Eiropas veselības apdrošināšanas karti;
- **ja jūsu bērni dzīvo Francijā** un jums ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus, jūs joprojām tos saņemsiet tādā pašā apmērā tā, it kā jūsu bērni dzīvotu kopā ar jums Apvienotajā Karalistē (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);
- **ja jums būs bērni pēc pārejas perioda beigām** un jums būs tiesības saņemt ģimenes pabalstus atbilstīgi Apvienotās Karalistes tiesību aktiem, jūs saņemsiet tos pat tad, ja bērni dzīvos Francijā (*sīkāku informāciju par piemērojamiem noteikumiem sk. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=lv>*);

- **ja zaudēsiet darbu** pēc pārejas perioda beigām, jūs būsiet aizsargāts atbilstīgi sociālā nodrošinājuma koordinēšanas noteikumiem (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=lv>*);
- **ja pensionēsieties** pēc pārejas perioda beigām, jums būs tiesības saņemt Apvienotās Karalistes pensiju atbilstīgi Apvienotās Karalistes valsts tiesību aktu nosacījumiem:
  - ja jūsu apdrošināšanas periodi nebūs pietiekami, lai jums būtu tiesības saņemt pensiju Apvienotajā Karalistē, Apvienotā Karaliste vajadzīgajā apmērā ņems vērā apdrošināšanas periodus citās ES dalībvalstīs;
  - jūs saņemsiet Apvienotās Karalistes pensiju pilnā apmērā pat tad, ja dzīvosiet Francijā;
  - jūsu Apvienotās Karalistes pensija arī turpmāk tiks pārrēķināta;
  - atbildība par veselības apdrošināšanas izmaksāšanu tiks noteikta, ņemot vērā citas pensijas, ko jūs saņemat, un jūsu dzīvesvietu.

Sīkāku informāciju skatīt vietnē

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=lv>;

- **ja jūsu apgādājamiem ir tiesības saņemt Apvienotās Karalistes apgādnieka zaudējuma pabalstus**, viņi tos varēs pieprasīt un saņemt pilnā apmērā pat tad, ja dzīvos Francijā.

Esmu Bulgārijas pilsonis, dzīvoju Bulgārijā un strādāju gan Bulgārijā, gan Apvienotajā Karalistē. Vai pēc pārejas perioda uz mani joprojām attieksies sociālā nodrošinājuma koordinēšanas noteikumi?

Jā, kamēr jūsu situācija būs saistīta ar Apvienoto Karalisti (*sīkāku informāciju skatiet atbildē uz pirmo jautājumu par sociālo nodrošinājumu*).

Uz jums arī turpmāk attieksies tikai viens sociālā nodrošinājuma tiesību akts. Šis tiesību akts tiks noteikts, ņemot vērā jūsu veikto darbu un jūsu dzīvesvietu (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=lv>*).

Esmu Itālijas pilsonis un Apvienotajā Karalistē strādāju par civildienesta ierēdni. Vai pēc pārejas perioda uz mani joprojām attieksies sociālā nodrošinājuma koordinēšanas noteikumi?

Jā, kamēr jūsu situācija būs saistīta ar Apvienoto Karalisti (*sīkāku informāciju skatiet atbildē uz pirmo jautājumu par sociālo nodrošinājumu*).

Itālija joprojām būs atbildīga par jūsu sociālā nodrošinājuma segumu, ņemot vērā visas no tā izrietošās sekas (*sīkāku informāciju sk. vietnē <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=lv>*).

Esmu Čehijas pilsonis, strādāju un dzīvoju Čehijas Republikā. Pārejas perioda beigās būšu atvaļinājumā Apvienotajā Karalistē. Vai es joprojām varēšu izmantot Eiropas veselības apdrošināšanas karti?

Jā, visā jūsu atvaļinājuma laikā. Jūs savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti varat izmantot Apvienotajā Karalistē gan tad, ja jau saņemat atvaļinājuma laikā vajadzīgo veselības aprūpes segumu, gan arī tad, ja veselības aprūpes pakalpojums jums būs vajadzīgs pēc pārejas perioda beigām.

Esmu Apvienotās Karalistes pilsonis, strādāju un dzīvoju Apvienotajā Karalistē. Pārejas perioda beigās būšu atvaļinājumā Itālijā. Vai es joprojām varēšu izmantot Eiropas veselības apdrošināšanas karti?

Jā, visā jūsu atvaļinājuma laikā, bet tikai Itālijā. Jūs savu Apvienotās Karalistes Eiropas veselības apdrošināšanas karti varat izmantot Itālijā gan tad, ja jau saņemat atvaļinājuma laikā vajadzīgo veselības aprūpes segumu, gan arī tad, ja veselības aprūpes pakalpojums jums būs vajadzīgs pēc pārejas perioda beigām. Tomēr, ja atvaļinājuma otro daļu pavadīsiet citā dalībvalstī, jūs vairs nevarēsiet izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti.

Esmu Maltas pilsonis, strādāju un dzīvoju Maltā. Pēc pārejas perioda beigām plānoju doties atvaļinājumā uz Apvienoto Karalisti. Vai es varēšu izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti?

Nē. Izstāšanās līgumā nav paredzēta Eiropas veselības apdrošināšanas kartes izmantošana turpmākos atvaļinājumos Apvienotajā Karalistē.

Esmu Itālijas pilsonis un trīs gadus studēju Apvienotajā Karalistē. Vai es varēšu izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti, ja manas studijas turpināsies pēc pārejas perioda beigām?

Jā, jūs joprojām varēsiet izmantot savu Eiropas veselības apdrošināšanas karti, kamēr jūsu uzturēšanās Apvienotajā Karalistē netiks pārtraukta. Īslaicīgi Itālijas apmeklējumi (piemēram, brīvdienas) nepārtrauc jūsu uzturēšanos Apvienotajā Karalistē studiju nolūkā.

Esmu Horvātijas pilsonis, strādāju un dzīvoju Horvātijā. Līdz pārejas perioda beigām esmu sācis īpašu ārstēšanās kursu Apvienotajā Karalistē. Vai pēc pārejas perioda beigām es drīkstēšu turpināt ārstēšanos?

Jā. Izstāšanās līgums nodrošina, ka personām, kas pirms pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē jau ir sākušas plānotu veselības aprūpes kursu, joprojām būs tiesības turpināt ārstēšanos.

Esmu Apvienotās Karalistes valstspiederīgais un strādāju Spānijā. Drīz sasniegšu pensijas vecumu. Kas notiks ar manām Apvienotās Karalistes un Spānijas pensijas tiesībām pēc pārejas perioda beigām?

Jūsu Apvienotās Karalistes un Spānijas pensija nemainīsies, un viss saglabāsies tāpat kā līdz šim. Jums būs tiesības uz savu pensiju atbilstīgi valsts tiesību aktu nosacījumiem, summa tiks aprēķināta saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem un attiecīgā gadījumā saskaņā ar ES noteikumiem, un jūs pat varēsiet to eksportēt un koriģēt citā ES valstī, ja izlemsiet apmesties citur.

Esmu pensijā un patlaban saņemu pensiju gan no Apvienotās Karalistes, gan Slovēnijas, kur iepriekš strādāju. Vai pēc pārejas perioda beigām būs kādas izmaiņas saistībā ar manu pensiju?

Jūsu pensija nemainīsies. Jūs turpināsiet saņemt pensiju gan no Apvienotās Karalistes, gan Slovēnijas tāpat kā līdz šim.

Kādreiz es 12 gadu strādāju Apvienotajā Karalistē. Esmu pārcēlies un patlaban strādāju Austrijā. Kas notiks ar darba – un apdrošināšanas – periodiem Apvienotajā Karalistē un Austrijā, kad iešu pensijā (ap 2035. gadu)?

Jūsu darba periodi joprojām tiks ņemti vērā, un, tiklīdz dosieties pensijā, saņemsiet savu Apvienotās Karalistes pensiju (*vai, precīzāk, pensijas daļu, kas atbilst 12 nodarbinātības gadiem*) un savu Austrijas pensiju (*daļu, kas atbilst Austrijā nostrādāto gadu skaitam*) atbilstīgi tādiem pašiem nosacījumiem, kas patlaban tiek piemēroti ES.

Visu mūžu esmu strādājis Apvienotajā Karalistē un patlaban esmu devies pensijā Francijā. Esmu noraizējies, ka mana Apvienotās Karalistes pensija pēc pārejas perioda beigām vairs netiks pārrēķināta.

Izstāšanās līgumā ir skaidri norādīts, ka visi sociālā nodrošinājuma pabalsti, piemēram, vecuma pensija, arī turpmāk tiks pārrēķināti atbilstīgi valsts noteikumiem.

Ja izlemšu nākotnē atstāt Apvienoto Karalisti, vai mani sociālā nodrošinājuma pabalsti man sekos?

Ja jūs aizsargā Izstāšanās līgums, visi attiecīgie sociālā nodrošinājuma pabalsti arī turpmāk būs eksportējami gan uz ES dalībvalstīm, gan Apvienoto Karalisti atbilstīgi tiem pašiem noteikumiem, kas paredzēti [patlaban spēkā esošajos ES noteikumos](#).

Visu mūžu nostrādājis Beļģijā, esmu devies pensijā, lai dzīvotu Apvienotajā Karalistē. Patlaban es varu bez jebkādām problēmām saņemt veselības aprūpi vietējā slimnīcā. Vai tas mainīsies?

Pēc pārejas perioda beigām nekas nemainīsies. Beļģija nākotnē turpinās atmaksāt jūsu veselības aprūpes izmaksas tāpat, kā to dara patlaban.

10. Noderīgas saites

Šajā dokumentā ir sniegtas vairākas atsauces uz ES tiesību aktiem. Turpmāk norādītajās tīmekļa vietnēs varat uzzināt sīkāku informāciju un lejupielādēt ES tiesību aktu konsolidētās versijas latviešu vai angļu valodā.

Izstāšanās līgums

https://ec.europa.eu/commission/files/draft-agreement-withdrawal-united-kingdom-great-britain-and-northern-ireland-european-union-and-european-atomic-energy-community-agreed-negotiators-level-14-november-2018_en

ES līgumi

Līgums par Eiropas Savienības darbību

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=LV>

Patlaban spēkā esošie ES noteikumi par uzturēšanās formalitātēm, kas jāievēro ES pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem

<https://europa.eu/youreurope/citizens/residence>

Direktīva 2004/38/EK ("Brīvas pārvietošanās direktīva")

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1523871765223&uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Regula (ES) Nr. 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20180513>

Patlaban spēkā esošie ES noteikumi par speciālistu brīvu pārvietošanos

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_lv.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_en

Direktīva 2005/36/EK ("Direktīva par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu")

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1524471207123&uri=CELEX:02005L0036-20171201>

Patlaban spēkā esošie ES noteikumi par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu

<https://europa.eu/youreurope/citizens/health>

<https://europa.eu/youreurope/citizens/work>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=lv&catId=849>

Regula (EK) Nr. 883/2004

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1523864958846&uri=CELEX:02004R0883-20170411>

Regula (EK) Nr. 987/2009

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1523865037085&uri=CELEX:02009R0987-20180101>